

Nepriklausoma LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!
Leidžia Kanados Lietuvių Centro Taryba
Published by the Lithuanian League of Canada
Authorized as
second class mail, Post Office Department, Ottawa
A D R E S A S:
7722 GEORGE ST., VILLE LASALLE, MONTREAL 32, P.Q. CANADA

Nr. 20 (318) KAINA 10 ct.

MONTREAL, 1953 m. GEGUŽĖS - MAY 20 d.

PRICE 10 ct. XIII METAI

DIDELI SUSIKIRTIMAI VAKARUOS Didelės permainos VLIKe

Praėjusi politinė savaitė pasižymėjo gana tragiškais pasireiškimais, kurie nepaprastam Maskvos džiaugsmui, buvo tar tum išsipildymas jų pranašysčių ir jų lūkesčių bei svajonių. Pereitą savaitę

IVYKO AŠTRESNIŲ PASISAKYMŲ DĖL UŽSIENIŲ POLITIKOS

tarp Anglijos ir Amerikos. Anglijos parlamente Churchillis viešai visai susigiedojo su Atlee. Šis net toliau nuėjo, negu pirmasis. Jie be sąlygų sutinka pasiduoti likimui; pasiryžę sutikti su esama politine tarp tautine būsena ir susitarti su Maskva dėl bendradarbiavimo. Dėl to jie net pasisakė prieš Ameriką ir jos prezidentą, su kuriuom, esą neįmanoma susitarti...

Reikalas sukasi, kad ir visai aiškiai nepasakomas, aplink So vietijos vadų „taikos“ pasiūlymus, kurių prasmė yra ši: Anglija sutinka su esama tarptautine padėtimi, ypač, jeigu ši tą dar galima būtų išsiderėti iš so vietų ir bandyti egzistuoti... Amerika gi gerai supranta, kad

NUOLAIDOS SOVIETIJAI NIEKO TEIGIAMA DUOTI NEGALI.

Kiekviena nuolaida yra vakarų pralaimėjimas ir sau kaimas duobės, į kurią komunistai po tūlo laiko suvers visus vad. Vakarus.

Anglijos vadai sutinka tuo jau turtis susirinkus su kitais vad. „didžiaisiais“ (tai yra antidemokratiška). Į didžiųjų konferenciją sutinka vykti be sąlygų. Amerika gi neatsisakė tartis ir didžiųjų tarpe, bet reikalauja sąlygų, kad tie pasitarimai nebūtų bergždžias laiko eikvojimas ir nepatarnautų komunistams kaip vanduo jų malūnui.

Todėl, akivaizdoje šitokių faktų, tenka pripažinti, nors tai ir nėra malonu, kad Maskva, kaip dabar yra, savo tikslą, bent dalinai atsieki, ji tūla pleišta tarp vakarų valstybių įvarė. Ir gali džiaugtis.

Laimei, Amerika, pamokyta patirties ir turėdama logišką ir sveiką protą, turi ne tik savo nusistatymus, bet ir moka juos ginti.

AMERIKA TINKA GERIAU VIENA VESTI SAVO POLITIKĄ, NEGU BENDRADARBIAUTI SU BEPRINCIPINIAIS KAIMYNAIS.

Todėl JAV valstybės vyrai pasisakė už savo savarankiškus veiksmus ne tik Europoje ir artimuosiuose bei viduriniuose rytuose, bet ir bendrai visoje Azijoje, ir ypač Korejoje.

Atvirai sakant, Maskvai pasisekė dar daugiau, negu ji tikėjosi. Ne be jos įtakos ir peronistinė Argentina yra griežtai nusistačius prieš JAV. Peronistinė Argentina jau ima pamėgdžioti net ir spaudos varžymo maskviškius metodus, prieš kuriuos protestuoja daugumas Amerikos valstybių... Žodžiu, vakarų pasaulis labai nevieningas, todėl Maskvos

prievara „apjungtam“ pasauliui nesunku saugaliauti.

Nors JAV prezidentui D. Eisenhoweriui jau daug kas ne pasisekė įvykdyti, kas jo buvo užplanuota, bet ir šiuo atveju jis teoriškai išlaiko pagirtiną liniją. Ir dėl keturių didžiųjų EISTNHOWERIS PASAKĖ DIDELE TEISYBĘ:

tarptautinės problemos didelės, svarbios ir nepaprastai komplikotos, kad keli asmenys (4 di dieji) galėtų jas išspręsti. Šiuo atveju keliais asmenimis nei pasiskliauti negalima. Atsiliepdamas į Attlee pareiškimus, Eisenhoweris pabrėžė, kad Amerikoje jis nesutikęs žmogaus, kuris nenorėtų taikos, bet taika taikai nelygi — reikia tikros taikos, ne popierinės, po kurios priedanga vykdomi vis nauji ir nauji agresijos aktai.

Gal tai ir keista, bet pires faktus negalima užmerkti akių. Europoje

VEL FORMUOJASI VOKIEČIŲ JĖGA,

kuri, kaip atrodo, gali būti netolimoje ateityje didžiausis Amerikos ramstis.

Vakarinė Vokietija jau patvirtino susitarimus su vakarinėmis karą laimėjusiomis valstybėmis ir nutarė įsijungti į Europos gynyimo kariuomenę.

Šių faktų akivaizdoje galima numatyti, kad

PASAULYJE ORGANIZUOJASI REALIAI POZITYVI JĖGA,

kuriuos pagrindą sudaro Jungtinės Amerikos Valstybės ir prie jos bei aplink ją besitelkiančios valstybės, kurių tarpe, — galima pasidžiaugti, — bus ir Kanada.

Kanados vyriausybės santykiai su JAV ir jos ministerių pareiškimai kaip tikrai yra artimi JAV vedamai linijai.

Jeigu ligšiol respublikonų valdžia nedaug dar nuveikė, bet jos pastangų veiksmingumas, jos bandymas apčiuopti viso pasaulio reikalų realumą yra labai teigiamas reiškinys. Iš to laukama pasėkmų. Be abejo, JAV, Dulles ir Stasseno kelionė po artimuosius ir vidurinius rytus turės savo pasėkmų.

Prieš jau nusenusių politikų valią,

EUROPOJE JAU FORMUOJASI NAUJA ATEITIS.

Strasbūre susirinkus Europos Taryba nutarė Europą suvienyti į federatyvinę valstybę ir Strasbūrą paskelbti jos sostine. Adenaueris pasisakė už vie ningą Europą.

Tegul kas ir laiko Europos vienybę utopija, bet jau tas faktas, kad dabar daugelis valstybės vyrų už ją pasisako, reikia konstatuoti neabejotiną šio klausimo pažangą.

Tuo tarpu dar jokios pažangos nėra Korejos taikos derybose. Visus JTO jėgų pasiūlymus komunistai atmėta. Jie tebereikalauja prievartinio karo belaisvių grąžinimo, su kuo JTO negali sutikti. Derybos atidėtos. O Korejoje vyksta

kovos: komunistai vis puola, o JTO ginasi. Tikrai JTO aviacija yra veikli ir daug bombarduoja komunistų užnugarį.

LIETUVIAMS GERŲ NUOTAIKŲ SUKELES SENATO RIAUS J. KERSTENO PASIŪLYMAS

TEBENAGRINĖJAMAS. Visi pabaltiečiai karštai pritaria tokiam Pabaltijo valstybių užgrobo tyrimui.

Kitos savaitinės žinios yra smulkesnės:

— Adenaueris lankėsi Londone pas Churchillį ir pasisakė susikalbėjęs.

— Dvejus metus išsėdėjęs Čekoslovakijos kalėjime žurnalistas Oatis naujo Čekoslovakijos „prezidento“ paleistas iš kalėjimo, kuriame jis buvo aklinai uždarytas ir net nežinojo, kad Slanskis su būriu komunistų, padariusių Čekoslovakijoje komunistinį perversmą, jau pakartas...

— Amerikos Balsas pranešė, kad esą Lietuvos pramonės ministeris Teriošis paskelbęs, jog Lietuvoje pramonė visai su trikus, dėl ko tekę į Sibirą išvežti daug darbininkų...

VALSTYBĖS SEKRETORIUS DULLES PAKARTO JA LIETUVOS OKUPACIJOS NEPRIPAŽINIMĄ

Jungtinių Amerikos Valstybių vyriausybė, jau nuo pat so vietų išsiveržimo Lietuvoje, yra tą smurto veiksmą pasmerkusi ir pareiškus, kad Lietuvos okupacijos nepripažįsta.

Lietuvos Pasiuntinybei ir Konsulatams Amerikoje, turint reikalių vietas ištaigose ir teismoje, ne kartą tenka į šį Amerikos vyriausybės nusistatymą nurodyti ir juo savo žygiuose pasiremti.

Tam tikslui, naujoji J. A. V. vyriausybė, panaujindama buvusiosios vyriausybės pasisakymus tuo reikalu, Lietuvos Pasiuntiniui p. Poviliui Žadeikiui, š. m. balandžio 29 dieną išdavė pažymėjimą, Valstybės Sekretoriaus p. John Foster Dulles vardu, kuriame išakmiai pabrėžiama, kad Jungtinės Amerikos Valstybės nėra pripažinusios Lietuvos inkorporavimo į Sovietų Sąjungą ir kad jos tebeprapažįsta Lietuvos paskirtuosius atstovus ir su jais santykiauja. Toliau pažymėjime nurodoma, kad p. Povilas Žadeikis yra šiuo metu Lietuvos Ministeris Amerikoje ir kad p. Jonas Budrys yra Lietuvos Generalinis Konsulas New Yorke.

LIETUVIŲ TARYBA SU EISENHOWERIU MONTEVIDEO SPAUDOJE

Balandžio 15 d. viename iš populiariausių Montevideo vakarinių dienraščių „El Plata“, til po didelės Am. Lietuvių Tarybos papeikslas, delegacijos, kuri kovo 26 d. buvo priimta J. A. V. prezidento gen. D. Eisenhowerio, Baltuose Rūmuose.

A. Lietuvių Taryba šį paveikslą pasiuntė į Urugvajų žurnalistui Albinui Gumbargui, kurio pastangomis ir buvo patalpinta ispanų spaudoje,

— Iš Laos komunistai traukiasi. Nežinia, ar lietūs juos verčia tai daryti, ar baimė patekti į spąstus, kai JAV susitarė su Laos vyriausybe dėl paramos.

— Egipto diktatorius Naguib grasina pakelsias maištą prieš D. Britaniją dėl Sueco. Bet, visų pirma, Suecas yra tarptautinės reikalas, ne vieno Egipto, o antra — ginklu ne ką gali laimėti.

— Į Berlyną atgabenti taisyti 3 vagonai, sužaloti Lenkijos partizanų granatų.

— Grupė pabėgusių į vakarus rusų karininkų pasisakė, kad Rusijos kariuomenė, kilus karui su Amerika, būtų geriau sia JAV talkininkė.

— Gen. Gruneris paskirtas NATO viršininku vietoje gen. Ridgway, kuris yra paskirtas JAV gen. štabo viršininku.

— Kanados premjeras St. Laurent lankėsi Washingtono ir tarėsi su JAV prezidentu Eisenhoweriu. Kanada turi daug bendrų klausimų: ginklavimo si, gynybos, Lauroyno kanalo kasimo, prekybos ir pramonės derinimo, užsienio polit. ir kt.

Tokie savo tautiečių ir valstybių garsinimai Urugvajuje yra įmanomi tik didžiųjų tautų, kaip J. A. V., Anglijos, Prancūzijos ir kitų, ateiviams, nes yra labai brangūs, bet Albinui Gumbargui būnant Urugvajaus Žurnalistų S-gos nariu ir sugyvenant su vietos spauda, jau daug kartų buvo garsintas mūsų tautos ir tėvynės vardas Urugvajaus spaudoje.

LANKĖSI DAUG SVEČIŲ

Dvi dienos atostogų leido žmonėms išsiiruoti ilgesnių kelionių. Tuo būdu daug tautiečių lankėsi iš Toronto: pp. Gailiūčiai, pp. Pundzių šeima; p. Niaura, p. Kriškūnaitė ir daugelis kitų. O į pp. Širvydų jubilėjų atvyko svečių net iš New Yorko.

MONTREALY LANKĖSI

P. Narušis, kuris turi labai gražų ūkį prie Medad ežero, ties Hamiltonu. P. Narušis vys to savo puikią vasarvietę, nes dabar jis jau yra įsteigęs joji mo mokyklą ir tam tikslui laiko arklis. Prie gražaus ežero ir vasarojimas puikus, — ten bus ir vaikų vasaros stovykla. Vasarotojams ir daugiau jo ūkis turi patogumų.

HLDMT „AUKURAS“

savo 1952-53 m. sezno uždaro gegužės mėn. 23 d., statydamas žymesnių veikalių ištraukas.

INTYMŲS TARPMIESTINIAI SAITAI

Hamiltonietis išsivežė iš Montrealio H. Salalytę. Dabar, girdėti, antras hamiltonietis Vytas Kažemėkas jau „pasikėsines“ į antrą montrealietę — p. Aldoną Pinkevičiūtę. Pasirodo, 400 mylių nuotoliai tokiu atveju nieko nereiškia. Laukiamos sutuoktuvės.

Gegužės 4 ir 5 dienomis Vliakas turėjo pasėdžius, kuriuos, gautomis žiniomis, reikia pavadinti.

ne tikta reikšmingais, bet ir istoriniais.

Ilgai ir visokiais būdais linksniuotas mažlietuvių įvedimo į Vliką klausimas, galų gale, po kelių metų „argumentuotos“ kovos, pagaliau išspręstas teigiamai.

Ačiū Dievui! Pagaliau, atsiduso „laicistai“ pagaliau laimėjo dėl Mažosios Lietuvos... „šaltąjį karą“.

Mažosios Lietuvos rezistencijos atstovai į Vliką įvestas!

Bet kokia kaina? Ji yra didelė. Legalizuojant vieną teisėtausių principų — Mažosios Lietuvos integralumą ir Mažosios su Didžiąja Lietuva lygybę, — drauge legalizuotas ir didžiausias partinis absurdas, partinei aritmetikai paremti fikcija — vadinamasis Lietuvių Vienybės sąjūdis, kurio niekad ir niekur nebuvo ir dabar nėra, nes jis, minėtai partinei aritmetikai paremti kompleksuojamas iš KD eilių.

Aiškiau: mažlietuvių rezistencijos atstovai į Vliką įvestas tikta laicistams padarius kompromisinę nuolaidą — sutikus, kad tuo pat metu grąžinamas į Vliką ir brutaliai pabėgęs iš jo Vienybės Sąjūdžio atstovas...

Bet tai tikta viena medalo pusė.

Plačioji lietuvių visuomenė turi suprasti

laicistų arba liberalų auką ant vienybės aukuro.

Paskutiniu metu visuomenei gerai buvo žinoma, kad Vlike, nuo to meto, kai iš jo pasitraukė dvi susigiedojusios autoritetizmo siekiančios grupės, susidarė palyginti darbinga ir daugiausia vieninga atmosfera. Laicistai turėjo daugumą, kurią panaudojo pozityviam darbui.

Dabar, įvedus mažlietuvių rezistencijos atstovą ir grąžinus nesamos arba formaliai esamos organizacijos pabėgėlį, susidarė nauja tūlo neaiškumo būsena.

Tikėkime, kad Vlikas neišeis iš paskutiniu metu susidariusios darbingumo vagos, bet laicistai, įveddami mažlietuvių rezistencijos atstovą ne tikta išpildo savo vekselį, bet ir su darė galimą grįžimą į 5:5 santykį.

„NL“ statybos ir linotypo vaju

Pasiuokojęs ir nenuilstantis lietuviškosios spaudos bendradarbis ir nuosirdus jos rėmėjas, drauge ir „Nepriklausomos Lietuvos“ atstovas Čikagoje, p. Janulaitis prisiuntė šį gražų laišką:

„Sakoma „geriau vėliau, ne gu niekad“, tad ir aš nors ir pasivėlavęs, dar noriu įsijungti į „Nep. Lietuvos“ b-vės šerininę eilę. Matau, kad išvijoje mūsų spaudos keliai yra

laicistų sambūrio auka vardan vienybės —

vienybės tautinės, grupinės ir teritorinės yra neabejotina ir reikšminga. Norisi viitis, kad partiniai buhalteriai, pamokyti praities, nepanaudos naujai susidarancios būsenos piktam. Juk tikslas yra — plačia prasme vienybė ir iš jos sekantis didžiausias veiksmingumas.

Taigi, jeigu mažlietuvių fronte reikia žymiai apsitvarko, tai dar

tebėra didelė spraga tarpdiplomatinio ir politinio baro.

Diplomatų santykiai su Vlika tebėra neišspręsti. Čia konstatuotinas vienas keistas reiškinys: kai Vlikui bandoma duoti visuomeniškumo pagrindą ir šiuo atveju jis nedavertinamas, tai iš kitos pusės — LRS-vei pridudamas net nepaprastas svoris. Šios užtenka vien „piršto pamojimo“, kad būtų jautriai atsiliepiama. Bet ir čia, tikėkime, kad viskas tvarkysis gerai, kai ilgas metus trukęs aiškus reikalas galų gale vis dėlto sutvarkytas taip, kaip reikėjo sutvarkyti prieš šešetą ar aštuonetą metų.

Pagaliau ir Vlikas ir Diplomatų turėtų rimtai apie tai pagalvoti ir baigti išsiaiškinti. To kia jau atmosfera susidaro ir aplink Vliką, kaip čia jaučiama. (hlj).

ISVYKO KARO MOKYKLON

Algis Navikėnas gegužės 19 d. išvyksta aviacijos karininkų mokyklon, į Londoną, Ont., tai antras iš D. P. gavęs ruoštis karo aviatorium.

Iš kandidatų reikalaujama, geros sveikatos, politinio ištikimumo ir gimnazijos baigimo, be to, — įvairių egzaminavimų. Baigus mokyklą ir atitarnavus laiką už Kanados ribų, sugrįžus, labai geros perspektyvos mokslui universitetuose su valdžios aprūpinimu.

PROF. PR. ČEPĖNAS, ATVYKO Į BOSTONĄ

Lietuvių Enciklopedijos redaktorių Pranas Čepėnas gegužės 7 d. iš Čikagos atvyko į Bostoną. Nepr. Lietuvų enciklopedijos redakcijoj jis dirbo eilę metų, tad ir čia į tą darbą įsijungė visu atsidėjimu ir patyrimu.

ne rožėmis kloti. Iš prenumeratoro ir skelbimų vos išlaikoma laikraščio egzistencija. Tačiau kiekvienas norime, kad laikraštis būtų puošnesnis išvaizda, įdomesnis turinio atžvilgiu ir nuolat tobulėtų. Tam tikslui reikalingos sukaupti pašalinės pajamos.

Sekdamas gerb. tautiečių pavyzdžiu, kurie pirkdami „NL“ namo ir linotypo įsigijimo šerius sustiprino „Nep. Lietuvos“ laikraštį ir jį pastatė tuo būdu į reikiama augstumą, nenuilstamai kovai prieš bolševikų tiraniją pavergetoje Lietuvoje, iki vėl Gedimino Kalne amžiams suplevėsuos mūsų trispalvę. Kartu su šiuo laišku prisiunčiu 1 0dol. vertės Postal Money Orderį ir prašau išrašyti mano vardu „Nep. Lietuvos“ B-vės šerą.

Su geriausiais linkėjimais, J. Janulaitis.

Didelis ir nuosirdus mūsų mielam bendradarbiui ačiū! NL.

SVARBUS pranešimas

BROLIAI MOTUZAI

BROLIŲ MOTUZŲ FILMAI MONTREALY. Gežužės 23 ir 24 dienomis Montrealio ir apylinkių lietuviai gauna progą PAMATYTI SAVO IŠSILGTAJĄ TĖVYNĘ LIETUVĄ ir pagyventi jos laukuose ir pievose, su pjovėjais, artojais, šianlapjūtė, rugiapjūtė, pasilinksminti vestuvėse, paritinėti Velykose kiaušinius, pažuklauti, aplankyti jomarkus, atlaidus, pamedžioti Lietuvos miškuose ir laukuose, pažvejoti Lietuvos ežeruose, upėse, pasižiūrėti žirgų lenktynių ant ilgo Sartų ežero ledo Dusetose, pakvėpuoti žydinių Lietuvos pievų ir kvapiu Lietuvos miškų ir girių oru... Be to, PAMATYTI IR SPALVINIŲ LIETUVOS PASTO ŽENKLŲ filmą ir pasižiūrėti Amerikos lietuvių parodų ir Lietuvių dienų. Tai vis naujai padaryti ir mūsų NEMATYTI FILMAI. Nepraleiskite retos progos. Visa tai bus gegužės 23 ir 24 dienomis Aušros Vartų salėje, 377 Willibrord Ave, Verdune — šį šeštadienį, gegužės 23 d., 4 val. 30 min. po pietų ir šį sekmadienį, gegužės 24 dieną, 4 val. lygiai po pietų.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Redaktorius Jonas Kardelis

Redaguojama bendradarbiaujant Redakcinei Kolegijai.

7722 George Str., Ville Lasalle, Montreal, P. Q., Canada

Telefonas: HEmlock 7920.

Prenumerata metams:	Yearly Subscription Rates:
Kanadoje	\$ 5.00
Amerika ir P. Amerika \$ 5.50	America & S. Amerika \$ 5.50
Visur kitur.....	\$ 6.00
Teksto eilutė	ct. 0.15
Adresų pakeitimas 25 ct.	(su prenumerata arba sm. pašto ž.)

Ilgalaikiai skelbimai, pagal susitarimą, gauna nuolaidų.

S L A

Organizacija jungianti visus Šiaurės Amerikos lietuvius.

Lietuvių ateivių Amerikoje gyvenime didelės ir neigiamos reikšmės tautinio darbo požiūriu turi tie milžiniški nuotoliai, kurie skiria vieną koloniją nuo kitos. Bendras veikimas ir platesnio masto užnamiai susiduria su beveik neįveikiamomis kliūtimis. Toli vieni nuo kitų gyvenadmi, mūsų žmonės nepajėgia glaudžiai bendra dirbti. Tenkinamasi tik retais suvažiavimais, kurie taip pat nedaug teigiamos gali viešai gyvenimą paveikti.

Tad kiekviena kolonija ir mėgina dirbti kaip išgali ir kaip išmano. Paprastai atskirose kolonijose veikliųjų jėgų esti nedaug, tad ir nuveiktai darbai kolonijos retai gali prašyti vieną kitą. Negausios draugijos, klubai ir kitoki sambūriai per ilgus savo veiklos metus sugeba sukurti istaigas tik vietos reikalams. Ypač paskutinių metų pasigendama bendrų visiems lietuviams istaigų, kaip meno ir kultūros muziejų, pasigendama platesniu mastu organizuoto lietuvių teatro veikimo. Ir, kaip matome, nuosirdžios šios srities pastangos net naujoms kultūrinėms jėgoms atsiradus lig paskutinio laikotarpio žymesnių vaisių. Čia jau negalime išdrįsti, kaip paprastai mėgstama kaltinti darbuotojus ar nesugebėjimu, ar ryžtumo stoka.

Šiuo metu, kada vis plačiau kalbama apie visų lietuvių išeivių sujungimą, apie išplėtimą kultūrinio darbo, pravartu prisiminti, jog minėta negerovė — pernelyg didelė nuotoliumas nuo vienos lietuvių kolonijos lig kitos, planingai veikiant gali būti nugalėta.

Savo gyvenime mes jau tu-

rime gyvą pavyzdį, kaip viena organizacija nugalėjo visokius nuotolius ir sujungė lietuvių nuo šiltosios Kalifornijos lig šiaurę siekiančios Kanados. Čia kalbama apie seniausią lietuvių sukurtą organizaciją — Susivienijimą Lietuvių Amerikoje. SLA nesukludė pasiekti lietuvių ne tik abiejuose Atlanto ir Pacifiko krantuose, įvairiose valstybėse, už tūkstančių mylių, bet nebuvo didelė kliūtis ir siena tarp Jungtinių Valstybių ir Kanados. Nešgi SLA priklauso ne tik JAV gyvena lietuviai, bet ir Kanadoje susikūrusieji.

SLA pasisekimas beabejo glūdi tame, kad šis fraternalė organizacija nedarė skirtumų tarp įvairių tautybių ir įvairių pažiūrų lietuvių. SLA galėjo nugalėti visus sunkumus, kurie dažnai pakerta kitų organizacijų veiklą, tikslai todėl, kad ji praeityje pasižymėjo giliai patriotine ir tolerantiška veikla, kad galėjo savo nariams patiekti apčiuopiamos naudos. Lietuviai ateiviai niekada nepamiršo savo senosios tėvynės ir jų troškimą tarnauti gimtinei SLA sujungė į vieną stiprią akciją, kurios vaisius mūsų daugumas žino.

Dabartinio metu SLA reikia linga naujų jėgų, kurios toliau vartų gražiai pradėtą ir plačiai išsišakojusį darbą. Naujieji Kanados ateiviai galėtų atkreipti ypatingą dėmesį į šią organizaciją ir pasinaudoti jos teikiama parama.

Kokios reikšmės turi SLA lietuvių gyvenime, mes visi jau žinome. Ir be panašios organizacijos mes, kaip dabar matome, negalėtume nei dienos gyventi.

V. Saurusaitis.

Sutuoktinių proga

ZOSĘ VIZGIRDAITĘ

ir
JUOŽĄ RICKŲ

sveikina ir linki geriausios sėkmės

Sporto klubas „Tauras“.

KLB BENDRUOMENES REIKALAI

ŠALPOS FONDO PAREIŠKIMAS

1. Pradėjus Kanadoje veikti Š. Fondui, atsirandantiems visuomenėje neaiškumams pašalinti, pareiškime, kad iki šiol veikiančios šalpos draugijos, kaip pav., Toronte „Dainos“ grupė ir kitos karitatyvines organizacijas paliekamos ir toliau veikti su ta mintimi, kad jos šalpos srityje yra kaip tik geros taktinės. Esame įsitikinę, kad šioje srityje darbininkų niekad nebus per daug; juo daugiau žmonių toje srityje dirbs, tuo daugiau šalpai bus padaryta. Tačiau tos organizacijos dirbs glaudžiam kontaktas su Šalpos Fondu.

2. Mūsų visų tikslas turėtų būti, kad mūsų gaunamos šalpai pajamos gultų ne vien am mūsų pačių lietuvių pečių, bet kad jų gautumėm ir iš vietos valdžios, iš įvairių nelietuviškų istaigų bei organizacijų. Kad to pasiektumėm, turime parodyti, kiek mes patys lietuviai šalpai surenkame ir išleidžiame. Dabar, kai nors ir neaktyviai, bet vis dėlto siunčiama šalpai pinigai ar maisto pakietėliai bei rūbai tiesiogiai į Vak. Europą arba per BALF-ą, niekas negali pasakyti, kiek Kanados lietuviai išleidžia šalpai.

Todėl paršome visus asmenis bei organizacijas, kurios nori

Vak. Europoje ar čia vargstančius sušelpsti, savo aukas tam tikslui skirti per Š. Fondą, vengti aukų siuntimo tiesiogiai į visokius pavienius asmenis atsišaukimus ar per kokias kitas organizacijas, nes tuo tik kenksime šalpos darbui, mažinsime galimybes sukaupti didesnes sumas šalpai ir iš kitų šalių tinių ir be to, trukdysime vienosios šalpos darbininkams lingiems šalpos paskystymui.

K. L. B. Šalpos Fondas.

KLB ŽINIOS

Kanados Lietuvių Bendruomenės Krašto Valdyba gegužės 12 d., KLB Krašto Tarybos atstovų metinį suvažiavimą nutarė šaukti 1953 m. spalio mėn. tą savaitę, kada valdžios bus paskelbta Padėkos Diena — (Thanksgiving Day), kad susidarytų ilgesnis savaitgalis ir užtektų laiko numatytai suvažiavimo darbotvarkai apsvaistyti.

Suvažiavimas įvyks Toronte, Lietuvių Nemuose. Suvažiavimą darbotvarkai ir visiškai tiksliai suvažiavimo data bus paskelbta spaudoje kiek vėliau.

PLB Vokietijos Krašto Valdybos pirmininko raštą Vasario 16 Gynnazijos išgytųjų nuosavų patalpų reikalu nutarė perduoti Vasario 16 Gimna-

„NEPRIKLAUSOMA LIETUVA“ SKELBIA TAI, KO NESKELBIA „LAISVĖ“, „VILNIS“ IR „L. BALSAS“.

KOKS DABAR LIETUVOJE SVIETIMAS.

Vilniaus „Tiesa“ vasario 28 d. Nr. 50(3033) gražiai nušviečia švietimo padėtį sovietinėje Lietuvoje. Štai, tikrai pasiskaitykite:

„I ministeriją kasdien plaukia mokytojų laiškai, skundai, pageidavimai, pasiūlymai. O kaip ministerija tą medžiagą panaudoja?

Per praėjusius 1952 metus ministerija gavo apie 1.400 skundų. Tačiau visi jie buvo su dideliu pavėlavimu sprendžiami kabinete, nematant už laiško gyvo žmogaus — mokytojo. Bile laišku išstius metus sukosi užburtame rate: skunda spatenka pas ministrą ar jo pavaduotojus. Čia uždedama rezoliucija, vėliau jie keliauja į kokį nors skyrių, skyrius išsiunčia srities ar rajono švietimo skyriui, šie — pačiam kalnininkui. Tuo pačiu keliu skundas grįžta vėl iki vadovų, kol pagaliau užmiršamas. Taip buvo išstius metus „sprendžiami“ ir pagaliau užmiršti Alytaus mokytojų grupės laiškai, mokytojo Naudžiaus ir eilė kitų skundų.

Daug kritikos švietimo ministerijos atžvilgiu buvo keliam mokytojų žiemos pasitarimuose. Ypatingai daug kartos tiesos teko ministerijai išgirsti už programų, vadovėlių išleidimo vilkinimą, už pavėluotą jų pristatymą, už rimtas spragas bei trūkumus mokykloje. O padėtis nesikeičia. Štai, pavyzdžiui, vien Akmenės rajone iki šiol nelanko mokyklų iki 400 vaikų! Didelis vaikų skaičius nelanko mokyklų Šeduvos, Ramygalos, Veisiejų rajonuose ir kitur.

Panašaus likimo susilaukia ir kiti svarbūs nutarimai, nurodymai. Mes nepasitenkiname tik instrukcijomis, išvykstame į vietas, — sako pradinių ir vidurinių mokyklų valdybos viršininkas Ramanauskas. Tiesa, inspektoriai lanko mokyklas. Lanko vis dažniau. Būna kelias dienas vienoje mokykloje. O mokytojai skundžiasi, kad atvykę inspektoriai elgiasi biurokratiškai, konkrečiai nepada. Inspektoriai surašo ilgiausius aktus, kurie vėliau niekuo neskaityti pelija ministerijos archyvuose. Būna atsitikimų, kad, nemokėsiškai inspektuojant, mokytojai tiesiog klaidinami.

Reikia pasakyti, kad ir pačioje ministerijoje kritika ir savikritika negerbiama ir nemėgstama, už ją ujam. Principingiems, nebijantiems tiesiog į akis pasakyti tiesą darbuotojams sudaromos nepakenčiamos darbo sąlygos. Ne vien ministerijos darbuotojai teko išeiti iš darbo vien tik dėl to, kad išdrįso principingiau laikytis, kritikuoti ministerijos vadovus. Taip „savo pačių prašymu“ buvo atleisti iš ministerijos mokyklų valdybos viršininkas Ditkevičius ir eilė kitų darbuotojų.

Reikia pasakyti, kad ir pačioje ministerijoje kritika ir savikritika negerbiama ir nemėgstama, už ją ujam. Principingiems, nebijantiems tiesiog į akis pasakyti tiesą darbuotojams sudaromos nepakenčiamos darbo sąlygos. Ne vien ministerijos darbuotojai teko išeiti iš darbo vien tik dėl to, kad išdrįso principingiau laikytis, kritikuoti ministerijos vadovus. Taip „savo pačių prašymu“ buvo atleisti iš ministerijos mokyklų valdybos viršininkas Ditkevičius ir eilė kitų darbuotojų.

Reikia pasakyti, kad ir pačioje ministerijoje kritika ir savikritika negerbiama ir nemėgstama, už ją ujam. Principingiems, nebijantiems tiesiog į akis pasakyti tiesą darbuotojams sudaromos nepakenčiamos darbo sąlygos. Ne vien ministerijos darbuotojai teko išeiti iš darbo vien tik dėl to, kad išdrįso principingiau laikytis, kritikuoti ministerijos vadovus. Taip „savo pačių prašymu“ buvo atleisti iš ministerijos mokyklų valdybos viršininkas Ditkevičius ir eilė kitų darbuotojų.

Reikia pasakyti, kad ir pačioje ministerijoje kritika ir savikritika negerbiama ir nemėgstama, už ją ujam. Principingiems, nebijantiems tiesiog į akis pasakyti tiesą darbuotojams sudaromos nepakenčiamos darbo sąlygos. Ne vien ministerijos darbuotojai teko išeiti iš darbo vien tik dėl to, kad išdrįso principingiau laikytis, kritikuoti ministerijos vadovus. Taip „savo pačių prašymu“ buvo atleisti iš ministerijos mokyklų valdybos viršininkas Ditkevičius ir eilė kitų darbuotojų.

Reikia pasakyti, kad ir pačioje ministerijoje kritika ir savikritika negerbiama ir nemėgstama, už ją ujam. Principingiems, nebijantiems tiesiog į akis pasakyti tiesą darbuotojams sudaromos nepakenčiamos darbo sąlygos. Ne vien ministerijos darbuotojai teko išeiti iš darbo vien tik dėl to, kad išdrįso principingiau laikytis, kritikuoti ministerijos vadovus. Taip „savo pačių prašymu“ buvo atleisti iš ministerijos mokyklų valdybos viršininkas Ditkevičius ir eilė kitų darbuotojų.

Reikia pasakyti, kad ir pačioje ministerijoje kritika ir savikritika negerbiama ir nemėgstama, už ją ujam. Principingiems, nebijantiems tiesiog į akis pasakyti tiesą darbuotojams sudaromos nepakenčiamos darbo sąlygos. Ne vien ministerijos darbuotojai teko išeiti iš darbo vien tik dėl to, kad išdrįso principingiau laikytis, kritikuoti ministerijos vadovus. Taip „savo pačių prašymu“ buvo atleisti iš ministerijos mokyklų valdybos viršininkas Ditkevičius ir eilė kitų darbuotojų.

Reikia pasakyti, kad ir pačioje ministerijoje kritika ir savikritika negerbiama ir nemėgstama, už ją ujam. Principingiems, nebijantiems tiesiog į akis pasakyti tiesą darbuotojams sudaromos nepakenčiamos darbo sąlygos. Ne vien ministerijos darbuotojai teko išeiti iš darbo vien tik dėl to, kad išdrįso principingiau laikytis, kritikuoti ministerijos vadovus. Taip „savo pačių prašymu“ buvo atleisti iš ministerijos mokyklų valdybos viršininkas Ditkevičius ir eilė kitų darbuotojų.

Reikia pasakyti, kad ir pačioje ministerijoje kritika ir savikritika negerbiama ir nemėgstama, už ją ujam. Principingiems, nebijantiems tiesiog į akis pasakyti tiesą darbuotojams sudaromos nepakenčiamos darbo sąlygos. Ne vien ministerijos darbuotojai teko išeiti iš darbo vien tik dėl to, kad išdrįso principingiau laikytis, kritikuoti ministerijos vadovus. Taip „savo pačių prašymu“ buvo atleisti iš ministerijos mokyklų valdybos viršininkas Ditkevičius ir eilė kitų darbuotojų.

Reikia pasakyti, kad ir pačioje ministerijoje kritika ir savikritika negerbiama ir nemėgstama, už ją ujam. Principingiems, nebijantiems tiesiog į akis pasakyti tiesą darbuotojams sudaromos nepakenčiamos darbo sąlygos. Ne vien ministerijos darbuotojai teko išeiti iš darbo vien tik dėl to, kad išdrįso principingiau laikytis, kritikuoti ministerijos vadovus. Taip „savo pačių prašymu“ buvo atleisti iš ministerijos mokyklų valdybos viršininkas Ditkevičius ir eilė kitų darbuotojų.

Reikia pasakyti, kad ir pačioje ministerijoje kritika ir savikritika negerbiama ir nemėgstama, už ją ujam. Principingiems, nebijantiems tiesiog į akis pasakyti tiesą darbuotojams sudaromos nepakenčiamos darbo sąlygos. Ne vien ministerijos darbuotojai teko išeiti iš darbo vien tik dėl to, kad išdrįso principingiau laikytis, kritikuoti ministerijos vadovus. Taip „savo pačių prašymu“ buvo atleisti iš ministerijos mokyklų valdybos viršininkas Ditkevičius ir eilė kitų darbuotojų.

Reikia pasakyti, kad ir pačioje ministerijoje kritika ir savikritika negerbiama ir nemėgstama, už ją ujam. Principingiems, nebijantiems tiesiog į akis pasakyti tiesą darbuotojams sudaromos nepakenčiamos darbo sąlygos. Ne vien ministerijos darbuotojai teko išeiti iš darbo vien tik dėl to, kad išdrįso principingiau laikytis, kritikuoti ministerijos vadovus. Taip „savo pačių prašymu“ buvo atleisti iš ministerijos mokyklų valdybos viršininkas Ditkevičius ir eilė kitų darbuotojų.

Reikia pasakyti, kad ir pačioje ministerijoje kritika ir savikritika negerbiama ir nemėgstama, už ją ujam. Principingiems, nebijantiems tiesiog į akis pasakyti tiesą darbuotojams sudaromos nepakenčiamos darbo sąlygos. Ne vien ministerijos darbuotojai teko išeiti iš darbo vien tik dėl to, kad išdrįso principingiau laikytis, kritikuoti ministerijos vadovus. Taip „savo pačių prašymu“ buvo atleisti iš ministerijos mokyklų valdybos viršininkas Ditkevičius ir eilė kitų darbuotojų.

Reikia pasakyti, kad ir pačioje ministerijoje kritika ir savikritika negerbiama ir nemėgstama, už ją ujam. Principingiems, nebijantiems tiesiog į akis pasakyti tiesą darbuotojams sudaromos nepakenčiamos darbo sąlygos. Ne vien ministerijos darbuotojai teko išeiti iš darbo vien tik dėl to, kad išdrįso principingiau laikytis, kritikuoti ministerijos vadovus. Taip „savo pačių prašymu“ buvo atleisti iš ministerijos mokyklų valdybos viršininkas Ditkevičius ir eilė kitų darbuotojų.

Reikia pasakyti, kad ir pačioje ministerijoje kritika ir savikritika negerbiama ir nemėgstama, už ją ujam. Principingiems, nebijantiems tiesiog į akis pasakyti tiesą darbuotojams sudaromos nepakenčiamos darbo sąlygos. Ne vien ministerijos darbuotojai teko išeiti iš darbo vien tik dėl to, kad išdrįso principingiau laikytis, kritikuoti ministerijos vadovus. Taip „savo pačių prašymu“ buvo atleisti iš ministerijos mokyklų valdybos viršininkas Ditkevičius ir eilė kitų darbuotojų.

Dėl to nėra ko stebėtis, kad ministerijos darbuotojai nekelia trūkumų. Antai, mokymo-metodinio skyriaus viršininkas Gailiūnas nutyli skyriaus ir savo darbo trūkumus. Taiks tosi su esamais trūkumais, venia kritikos ir mokyklų valdybos viršininkas Ramanauskas. Nesant aparate kritikos, jame įsiveisia biurokratizmas.

Dėl principinės kritikos ir ryžtingumo stokos mokomųjų dalykų programos bei vadovėlių nuolat vėluojami, daugelio vadovėlių jau kelinti metai neprisipažino mokytojai. Nėra li teratūros chrestomatijos XI klasei ir eilės kitų svarbių vadovėlių.

Ministerijos kolegijoje dienotvarkės perkraunamos: viename posėdyje svarstoma iki 10 svarbių, esminių klausimų, nusiposėdžiuojama, klausimai paliečiami tik paviršutiniškai ir po to priimami nutarimai, kurie netrukus užmiršami.

Ministerijos sistemoje vyksta neleistinas mokytojų kadrų tekamumas. Mokslo metų eigoje dažnai keičiami rajonų liaudies švietimo skyrių vadovai. Štai, jau šiais mokslo metais iVilniaus srityje pasikeitė beveik pusė rajonų liaudies švietimo skyrių vadovų. Dar vis nepakankamai ministerija užkerta kelią sričių bei rajonų liaudies švietimo skyrių netvaringam, neleistinam elgimuisi su kadrų. Yra atsitikimų, kai mokytojai keičiami dėl kritikos vadovų adresu.

Nepaslaptis, kad į kai kurias mokyklas vis dar įlenda atskirų žmonių, kurie neverti politinio pasitikėjimo, kuriems negalima patikėti kilnaus jauniosios kartos auklėjimo darbu. Mokytojai signalizuoja apie tokius faktus ir juos žino ministerija, žino ministras drg. Knyva. Apie juos dokumentai guli ministro kabinete, bet priemonių imamas labai lėtai, o į daug signalų iš viso nekreipiam dėmesio.

Pačioje ministerijoje ilgą laiką veikė dargi priešiški elementai. Ministerijos vadovai kai kuriuos jų dargi globojo. Buvusį planų-finansų skyriaus viršininką, politinio pasitikėjimo nevertą Kavoliūną pats ministras Knyva laikė nepakeičiamu specialistu“...

KANADIEČIAI DAVĖ 4.250.000 DOL. „CARE“

Kanadiečiai stovi antroje vietoje „Care“ aukotojų tarpe. Ši privati europietiška šalpos organizacija buvo suorganizuota 1946 metais. Per šį laikotarpį kanadiečiai savanoriškai paaukojo šiai organizacijai per 4 milijonus 250 tūkstančių dolerių. Šie pinigai buvo pavartoti maisto, drabužių, vaistų, knygų, įrankių ir kitų reikmenų pirkimui ir šie dalykai buvo dalinami 40 kraštu.

Bendrai „CARE“ buvo surinkta per 150 mil. dol. įvairiuose, daugiausia Jungt. Valstybėse. (CS).

Karas siautė trijuose kontinentuose: Europoje, Azijoje ir dabar šiaurinėje Amerikoje. 1759 m. pavasarį Generolas James Wolfe išvyko iš Anglijos su galingu laivynu ir didele, apmokyta ir atsarginių karių pajega. Apgulimas, kuriam Montcalm pasiruošė jau per paskutinius dvejus metus, buvo čia pat.

Birželio mėn. 26 d. britų laivynas nuleido inkarą netoli Orleanso salos, už keleto mylių nuo Quebec'o. Kelį savaitę bėgė, kuriame įvyko kruvini kariauomenės ir stiprus bombardavimas iš abiejų pusių, Wolfe'o kariuomenė užėmė upės prantus priešais ir už tvirtovės. Tuo tarpu britų kariuomenė pasistūmė į krašto vidurį, bet jai nesisekė kovoti su apmokytais prancūzų miško gyventojais ir milicija.

Apgulimas tęsėsi visą vasarą ir nuostoliai abejose pusėse vis kilo. Rugsėjo mėnesį, pa naudodamas puikią strategiją, Wolfe'as padarė staigmeną savo narsiam priešui. Nakties prieblandoje jis pergabeno kareivius per upę ir išlaipino prie pat tvirtovės. Iš ryto jis turėjo tūkstančius kareivių Abrahamo lygumose (Plains of Abraham) prie pat miesto sienos.

Montcalm, kuris iš ryto matė tūkstančius kareivių su raudonais apsiaustais prie pat miesto vartų, įsakė savo pajėgams tuo veikti, kaip galima greičiau. Kova, kuri sekė, buvo baisi ir kruvina ir abi pusės turėjo didelių nuostolių. Abu vadai buvo sužeisti mirtinai, Wolfe'as tada, kai pergalė buvo tikra, o Montcalm buvo sužeistas tada, kai jis traukėsi Quebec'o link. Jis mirė sekančią dieną.

Rugsėjo 18 d. Quebec'as kapituliavo ir 19 d. britų vėliava plevėsavė virš kovos lauko.

Britai visą žiemą išlaikė kareivines. Sekančių metų balandžio mėn. galingos prancūzų pajėgos puolė ir apgulė miestą, ir šį kartą ištikrųjų nugalėjo britus Abrahamo lygumose. Tada atvyko naujas britų laivynas ir panaikino apgulimą ir tuo pasibaigė Quebec'o kova.

Kova vis dar tęsėsi keletą mėnesių įvairiose Naujosios Prancūzijos vietose. 1761 metais tačiau britų kontrolė buvo užtikrinta. Taikos sutartis buvo pasirašyta Paryžiuje 1763 m. Kanada buvo formaliai perleista britams. Kad prancūzų valdymas ir užsibaigė, bet prancūziška Kanada toliau dar gyvavo. (CS).

Neužmirskime atnaujinti „Nepriklausomos Lietuvos“ prenumeratos

IR PARAGINKITE KITUS JĄ UŽSIPRENUMERUOTI.

TĄ GALIMA ATLIKI PAPERASČIAUSIU BŪDU: DĖKITE PINIGUS Į VOKĄ IR PAPERASTU LAIŠKU SIŪSKITE ADRESU: NEPRIKLAUSOMA LIETUVA, 7722 GEORGE STREET, VILLE LASALLE, MONTREAL, P. Q. Nebuvo atsitikimo, kad pinigai būtų žuvę. Kam patogiau, prašome siųsti ar banko čekiu ar pašto perlaide — Money Order'iu. Kam sunku prenumeratą apmokėti už visus metus, gali mokėti dalimis. Naujai atvykusieji laikraštį gauna bargin tol, kol prasikuria ir sugeba apsimokėti.

Pažinkime Kanadą

X — QUEBEC'O KRITIMAS — KANADA BRITŲ KONTROLIUOJAMA

Nerami taika, kuri buvo atsiekta tarp Didž. Britanijos ir Prancūzijos 1713 metais Utrechte taikos sustarties pasirašymu, buvo sugriauta šiaurinėje Amerikoje greičiau negu Europoje. Septynių metų karo pradžią buvo galima numatyti jau iš vietinių kovų tarp britų ir prancūzų naujakurių ir kariuomenių Naujame Pasaulyje.

Anglai tuo tarpu padidino savo pajėgą šiaurinėje Amerikoje (mes turime prisiminti, kad nepriklausomybės kova dar nebuvo įvykusi ir Amerikos kolonijos dar buvo ištikimos). Anglai žiūrėjo į kolonizavimą rimtai, tuo tarpu prancūzai, kurie turėjo neramumų namuose, neužtektinai domėsi si savo naujomis kolonijomis.

18-to amžiaus vidury britų gyventojų skaičius šiaurinėje Amerikoje buvo 1.370.000, kai tuo tarpu prancūzų gyventojų skaičius siekė tik keletą šimtų tūkstančių.

Reikia pripažinti, kad prancūzai gerai įsistiprino ir jie saugojo Quebec'o ir dabartinės Rytų Ontarijos užnugarį stipriomis tvirtovėmis, kurios tai pogi kontroliavo upes ir ežerus.

Stipriausia iš jų buvo Quebec'o tvirtovė, to laiko buvo didžiausia natūralinė apsauga. Čia nuo augštos stačios uolos, kuri žvelgia iš viršaus į Šv. Lauryno upę, prancūzai kontroliavo pravažiavimą, kuris vedė į visą Kanadą. Tvirtovės paklaidai apvaldė visą upės sritį; prancūzų reguliarijos kariuomenės ir milicijos kareivinės kaip ir kanadiečių nepastovios kariuomenės dengė upę savo šautuvais. Upės įtaka, tai yra Šv. Lauryno įlanka, buvo saugoma Louisbourg'o tvirtovės; vienintelis kitas įėjimas į Kanadą per Lake Champlain šiaurinėje New Yorko srityje buvo saugoma St. Frederic tvirtovės.

Bet naujoji Prancūzija buvo nerami, kai generolas Marquis Montcalm atvyko kaip jos kariuomenės vadas 1756 m. Į jo pareikalavimą atsistoti daugiau kariuomenės ir karo medžiagos iš tėvynės, buvo atsakyta tik trečdaliu jo pareikalavimų. Laukdamas anksčiau ar vėliau, kad britai puls Quebec'ą, Montcalm pradėjo statyti ir tvirtinti tuo, ką turėjo.

Karas siautė trijuose kontinentuose: Europoje, Azijoje ir dabar šiaurinėje Amerikoje. 1759 m. pavasarį Generolas James Wolfe išvyko iš Anglijos su galingu laivynu ir didele, apmokyta ir atsarginių karių pajega. Apgulimas, kuriam Montcalm pasiruošė jau per paskutinius dvejus metus, buvo čia pat.

Birželio mėn. 26 d. britų laivynas nuleido inkarą netoli Orleanso salos, už keleto mylių nuo Quebec'o. Kelį savaitę bėgė, kuriame įvyko kruvini kariauomenės ir stiprus bombardavimas iš abiejų pusių, Wolfe'o kariuomenė užėmė upės prantus priešais ir už tvirtovės. Tuo tarpu britų kariuomenė pasistūmė į krašto vidurį, bet jai nesisekė kovoti su apmokytais prancūzų miško gyventojais ir milicija.

Apgulimas tęsėsi visą vasarą ir nuostoliai abejose pusėse vis kilo. Rugsėjo mėnesį, pa naudodamas puikią strategiją, Wolfe'as padarė staigmeną savo narsiam priešui. Nakties prieblandoje jis pergabeno kareivius per upę ir išlaipino prie pat tvirtovės. Iš ryto jis turėjo tūkstančius kareivių Abrahamo lygumose (Plains of Abraham) prie pat miesto sienos.

Montcalm, kuris iš ryto matė tūkstančius kareivių su raudonais apsiaustais prie pat miesto vartų, įsakė savo pajėgams tuo veikti, kaip galima greičiau. Kova, kuri sekė, buvo baisi ir kruvina ir abi pusės turėjo didelių nuostolių. Abu vadai buvo sužeisti mirtinai, Wolfe'as tada, kai pergalė buvo tikra, o Montcalm buvo sužeistas tada, kai jis traukėsi Quebec'o link. Jis mirė sekančią dieną.

Rugsėjo 18 d. Quebec'as kapituliavo ir 19 d. britų vėliava plevėsavė virš kovos lauko.

Britai visą žiemą išlaikė kareivines. Sekančių metų balandžio mėn. galingos prancūzų pajėgos puolė ir apgulė miestą, ir šį kartą ištikrųjų nugalėjo britus Abrahamo lygumose. Tada atvyko naujas britų laivynas ir panaikino apgulimą ir tuo pasibaigė Quebec'o kova.

Kova vis dar tęsėsi keletą mėnesių įvairiose Naujosios Prancūzijos vietose. 1761 metais tačiau britų kontrolė buvo užtikrinta. Taikos sutartis buvo pasirašyta Paryžiuje 1763 m. Kanada buvo formaliai perleista britams. Kad prancūzų valdymas ir užsibaigė, bet prancūziška Kanada toliau dar gyvavo. (CS).

Kova vis dar tęsėsi keletą mėnesių įvairiose Naujosios Prancūzijos vietose. 1761 metais tačiau britų kontrolė buvo užtikrinta. Taikos sutartis buvo pasirašyta Paryžiuje 1763 m. Kanada buvo formaliai perleista britams. Kad prancūzų valdymas ir užsibaigė, bet prancūziška Kanada toliau dar gyvavo. (CS).

Kova vis dar tęsėsi keletą mėnesių įvairiose Naujosios Prancūzijos vietose. 1761 metais tačiau britų kontrolė buvo užtikrinta. Taikos sutartis buvo pasirašyta Paryžiuje 1763 m. Kanada buvo formaliai perleista britams. Kad prancūzų valdymas ir užsibaigė, bet prancūziška Kanada toliau dar gyvavo. (CS).

Kova vis dar tęsėsi keletą mėnesių įvairiose Naujosios Prancūzijos vietose. 1761 metais tačiau britų kontrolė buvo užtikrinta. Taikos sutartis buvo pasirašyta Paryžiuje 1763 m. Kanada buvo formaliai perleista britams. Kad prancūzų valdymas ir užsibaigė, bet prancūziška Kanada toliau dar gyvavo. (CS).

Kova vis dar tęsėsi keletą mėnesių įvairiose Naujosios Prancūzijos vietose. 1761 metais tačiau britų kontrolė buvo užtikrinta. Taikos sutartis buvo pasirašyta Paryžiuje 1763 m. Kanada buvo formaliai perleista britams. Kad prancūzų valdymas ir užsibaigė, bet prancūziška Kanada toliau dar gyvavo. (CS).

Kova vis dar tęsėsi keletą mėnesių įvairiose Naujosios Prancūzijos vietose. 1761 metais tačiau britų kontrolė buvo užtikrinta. Taikos sutartis buvo pasirašyta Paryžiuje 1763 m. Kanada buvo formaliai perleista britams. Kad prancūzų valdymas ir užsibaigė, bet prancūziška Kanada toliau dar gyvavo. (CS).

Kova vis dar tęsėsi keletą mėnesių įvairiose Naujosios Prancūzijos vietose. 1761 metais tačiau britų kontrolė buvo užtikrinta. Taikos sutartis buvo pasirašyta Paryžiuje 1763 m. Kanada buvo formaliai perleista britams. Kad prancūzų valdymas ir užsibaigė, bet prancūziška Kanada toliau dar gy

Tabako ūkiai ir šikūrimo juose galimybės

II.

KOKI ŪKIAI SKAITOMI TIKRAIS TABAKINIAIS.

Tabako ūkio pats pagrindinis ir svarbiausias dalykas yra žemės kokybė ir jos tinkamumas tabakui auginti. Tabakas savo prigimtimi yra šiltų kraštų augalas. Jis, nors ir auga, kaip matom, daug šiauriniame klimato, negu jo buvusi tėviškė, bet užtat stato didesnius reikalavimus dirvos pasirinkimo, patiesimo ir priežiūros atžvilgiais. Savo tėviškėje tabakas geriausiai auga vidutinio sunkumo žemėse — turtingi priemoliai. Šaltesniam ir su trumpesniu vegetacijos periodu klimato, tokiose dirvose jis nespėja gerai sunokti iki rudenių šalų pradžios. Kanadoje tabako augimo ir brendimo periodas yra trumpas (sodiniui pradžia V. 24, o skynimui pabaiga IX. 15—20 d.), todėl jis čia auginamas smėlio ir priemolio žemėse, kur podirvis nis vanduo yra giliau. Žemės vietos, nors ir su lengvu dirvožemiu, tabakui nėra tinkamos, nes jos iš pavasario vėliau išyla, o drėgnesniais metais vanduo pakyla per augštai ir tabakas skurdžiai auga ir lėtai bręsta. Sunkesnės ir iš prigimties derlingos dirvos taip pat nėra skaitomos geromis, nes jos irgi lėčiau sušyla būdamas labai turtingos maisto medžiagomis, kurių dirbtiniu būdu nėra galimybės reguliuoti, neigiamai atsiliepią tabako brendimą.

Neužtenka, kad dirva būtų lengva, bet lygi ir būtinai su vienodos sudėties dirvožemiu ir podirviu. Kai laukai yra banguotai nevienodi (čia smėlis, ten priemolis ar net lengvas priemolis) ten augštos kokybės tabako ir geriausias gaudymui neužtektų. Nors šiose dirvose tabakas ir neblogo užauga, bet visada labai

nevienodai noksta. Įvairaus subrendimo laipsnio suskinti lapai, ir sukabinti į vieną džio vykłą, blogai džiušta ir gaunasi žemos kokybės produktas.

Visiškai grynas, šviesus ar geltonas smėlys vėlgi nėra gerai. Tokios dirvos dažniausiai kenčia nuo vėjų, jautrios sausoms, reikalauja stipraus patiesimo mėslių ir mineralinių trąšomis. Jei metai palankūs ir drėgmės pakanka, tabakas užauga neblogo, duoda puikių spalvos ir vienodą produktą, bet beveik visada mažesni svorį sauso tabako iš akro už daugiau savo prigimtimi puvenų turinčius smėlius ar priemolius.

Galima užtikti ūkių, kur laukai daugiau ar mažiau kalnuoti, bet turi pusėtinai arba net ir visai vienodą dirvožemį. Perkant ūkį į tai turėtų atkreipti dėmesį ir patyrinėti. Tai būtų verti dėmesio ūkiai.

Daugumoje, tačiau, kur laukai kalnuoti, ten ir dirvožemis nevienodas: guburiai — šviesus smėlys, o slėniuose ar dubose, tamsus smėlys, ar net priemolis. Šitoki laukai tabakui auginti netinka, nes nevienodai auga ir bręsta, apskunkina dirbimo, sodinimo ir priežiūros darbus. Guburiai dažnai kenčia nuo vėjų, tabakas per anksti nunoksta ir prašosi skėtinamas, kai tuo tarpu slėniuose dar yra visiškai žalios ir skynimui netinka.

Bendrai paėmus, idealus tabakui auginti dirvožemis turėtų būti toks: pilkas ar gelsvas pilkas smėlys ar priemolis apie 12 — 18 cm. gylio, o podirvis geltonas ar rausvas smėlys arba priemolis. Pagrindinė sąlyga, kad podirvis būtų laidas vandeniui.

Perkant ūkį neturėtų pasikliauti vien agentų ar pašalinųjų asmenų šnekoms, o būtinai pats pasiimty kastuvą ir atsiėjęs iškasinėty, kokią tabaki-

RAŠO AGRONOMAS K. VALAITIS.

nė žemę jis perka.

Zinokim, kad trobesius galima labai greit pabudavoti ar atremontuoti, kai tabakas puikiai auga ir vienodai noksta. Žemę pagrindinai nepakeisi. Ją galima tik gerai įdirbti ir tinkamai patiešti. Pastaraisiais metais pradeda plačiau naudoti kalnuotiesių laukų išlyginimą mechaniskomis priemonėmis — buldožeriais. Po tokios operacijos tojerovį keletą metų nėra vilties turėti gerą tabako derlių dėl suprantamų priežasčių.

Kiekvieno tabako augintojo didžiausias priešas yra šalnos ir ledai. Kai šalnos aplanko pavasary, tai dar pusė bėdos, galima iš naujo atsodinti. Bet rudeniop, kai tabako derlius jau subrendęs ar dorojamas, šalno apsilnakymas pridaro augintojams didelių nuostolių. Yra atsitikimų, kad šalnos nuskina pusę ar daugiau derliaus. Efectyvių priemonių apsisaugoti nuo šalno, kol kas nėra.

Pastebėtina tačiau, kad kai kurių rajonų ar net paskiri ūkiai kiekvienais metais pavasarį ir rudeny, daugiau ar mažiau kenčia nuo šalno. Parduo dantis tokį ūkį, šitą faktą slepia. Pirkėjas, tačiau, aplinkiniams keliais turėtų šį klausimą patyrinėti ar pasidaryti sau atitinkamas išvadas.

Ledai nei kiek nemažiau, o gal net ir daugiau ir ilgesnį laiką tarp ūkių augintojų tampo tiesiai už nervų ir kartais padaro daug žalos. Nuo tabako paso dinimo iki derliaus nuėmimo pradžios kiekvienu momentu, debesiai iškilus, ledai gali apsilankyti. Būna atsitikimų, kad ledai sukąpoja tabako derlių taip, jog po jų vizito tų metų auginimo sezonas užsibaigia. Ledai paprastai eina siaurais ruožais ir daugiausia tam tikruose rajonuose. Perkantis

ūkį turėtų pasiteirauti, kokio didumo draudimas nuo ledų taikomas tam ūkiui. (Draudimas svyruoja nuo 6 proc. iki 13 proc. Paprastai draudžiama nuo 50 iki 200 dol. vienam akrui).

Ledų ir šalno pavojai neturėtų atgrąsyti galvojančius apie šio ūkio šaką, nes tai retesni atvejai ir ne kiekvienais metais ir ne kiekvienas ūkis daugiau ar mažiau kenčia. Tai yra visuotini gamtos prajovai, kurių kiekvienam kontinente pasitiko.

Vėjai ir audros taip pat pridaro kartais nemažą nuostolį. Praėjusiais metais, pav., daug tabako augintojų turėjo net po du kartus kai kuriuos savo laukus iš naujo atsodinti. Vėjai dažniausiai pavojingi kai tabakas tik pasodintas ir užėina sausros. Praėjusieji metai kaip tik toki ir buvo. Retesni atvejai, kai kilusios audros išto ir aplando jau užaugusį tabaką, kad jį prisieina tvarkyti ir atstatinėti. Vėjai daugiausiai pavojingi, kur laukai kalnuoti, o dirvos labai lengvos — smėlys. Eji ūkio laukai labai lengvi ir neturi nuo vėjų apsauginių juostų iš spygliuotų ar kitokių medžių, jo vertė kek krinta.

Nuo sausrų bendros visiems ūkiams apsaugos nėra. Paskutiniaisiais metais vienas kitas ūkis jau pradėjo praktikuoti dirbtinį laukų laistymą. Tai puikus dalykas. Tenka, tačiau pastebėti, kad dirbtinis laistymas įmanomas tik ten, kur ūkis randasi prie vandens rezervu — upelio ar ežero. Laistymo sistema, atsižvelgiant, kaip toli nusitęsia laukai nuo vandens centro, kaštuoja apie 6—7 tūkst. dol. Vidutiniam tabako ūkiui, išleisti pinigai drėkinimo sistemai išgyti, sausrų metais gali sugrįžti net per vi-

oną sezoną. Besiinteresuoją ūkių išigijimu, šį svarbų faktą neturėtų pamiršti.

TABAKO ŪKIŲ APSIMOKEJIMAS.

Pastaraisiais keliais metais tabako ūkių kainos labai smarkiai pašoko ir svyruoja nuo 20—100 tūkst. dol. ir daugiau įmokant grynais tarp 2—25 ir daugiau tūkst. dol. Žinoma, tai

reikia turėti galvoj ūkio dydį, žemės tinkamumą, trobesių bei įrankių kokybę, teisės auginti kiekį, ūkio poziciją susisiekimo atžvilgiu ir kt. ūkių kainų iškilimas yra susijęs su kainomis gaunamomis už pagamintą produktą. 1951 mt. tabako kainos vidurkis buvo nustatytas 44,5 cento už svarą, o 1952 mt. — 42,25 cento svarui. Buvo lauk-

Nukelta į 6 psl.

Ponia Jazokienė,
Nuotrauka daryta mūsų
studijoje.

Marin
PORTRAIT

VESTUVĖS, GRUPĖS, PORTRETAJ

Namuose ir studijoje.

72 ST. CATHERINE E. MONTREAL, HA 0491

BAISIOSIOS STALINO VALDZIOS PASLAPTYS

RAŠO NKVD GENEROLAS ALEKSANDR ORLOV

V.

Sadistiškas Čertokas.

Čertokas, tai buvo 30 metų amžiaus vyras, tipingas Stalinui treniruotės išpera: ignorantas, nemoralus ir tuštybės pilnas.

Dėl savo artimų santykių su Jagodos šeima, jis gavo augštą vietą NKVD departamente, kuris rūpinosi Kremliaus apsauga. Aš tokių bjaurių akių, kaip Čertokas, niekad nesu matęs. Tarp tardytojų jis buvo žinomas kaip sadistas, mėgstas blogai elgtis su kalininiais. Zinovjevo ir Kamenevo ar Bucha rino ir Trockio vardai jam nedarė jokio įspūdio. Jis laikė Kamenevą svarbiu kaliniu tik todėl, kad Stalinas buvo suinteresuotas jo byla.

Čertokas Kamenevą kankino tikrąja šio žodžio prasme.

Vieną kartą, vėlav vakare, aš užėjau pas Mironovą patirti paskutines naujienas. Kai įėjau į jo darbo kambarį, jis man davė ženklą nekaltėti ir parodė į pradaras kaimyninio kambario duris ir tuo pačiu metu išgirdau Čertoko arklišką balsą.

— Kokios rūšies bolševikas pagaliau esi? Esi bails! Pats Leninas tai pasakė. Spalio die nomis buvai dizertyras. Po Revoliucijos štai nuo vienos opozicijos į kitą. Ką gi padarei geru Partijai? Nieko. Kai tikrieji bolševikai caro laikais kovojo pogrindžiuose, pats svetimuose kraštuose slankiojai po kavines. Tebuvai Partijos kasai sunkenybė, ir daugiau niekas!

— Jeigu mes išleistume tave iš čia, tai būk tikras, kad ne nueitum net iki Teatro Aikštės, nes pirmutinis komunistas jau nuolis, tave pamatęs, vietoj nu dėtų. Gyveni praeitimi ir vis dar manai, kad esi ikona. Tik paklauskie, bet kurį pionierių, kas toks Kamenevas ir Zinovjevas ir išgirsi atsakymą: liaudies priešai ir Kirovo žudikai.

Aiškus daiktas, Čertoko įžulumas nė kiek nepastūmėjo reikalo pirmyn.

Nepaisant to, kad NKVD šefai žinojo Stalino charakterį. Jo pliką, be rimto pagrindo, ne

apykanta seniems bolševikams, ypač Kamenevui ir Zinovjevui, jiems kėlė nuostabas. Jį staciai ir pasiutimą įvartyti, jei kas jam pasakytų, kad ar anas jo kalbys atsakė pasirašyti reikalaujamą parodymą; tokiu atveju Stalinas nuo įdūkimo pažaliuotų ir šauktų savo buliaus draskančių gruziniškos tarsenos balsu: „Pasakyk jiems, kad visai nesvarbu, ką jie darys—jie nesugebės sustabdyti istorijos vyksmą. Vienintelis dalykas, kurį jie gali atsiekti, tai arba mirti arba išgelbėti savo kailį. Duok jiems garo tol, kol jie ant pilvo atšliauž pas tave išikandę ir dantis savo prisipažinimui!“

Per vieną pasikalbėjimą Kremliuj, Mironovas pasakė Stalinui, kad jis turi mažai vilties palaužti Kamenevą.

— Manai, kad Kamenevas gali neprisipažinti? — paklausė Stalinas klastingai primerkdamas akis.

— Aš nežinau, bet jis nepasiduoda, — atsakė Mironovas.

— A, nežinai, — burbtelėjo nuostabos ištiktas Stalinas. — Ar tu žinai kiek sveria mūsų valstybė kartu su visais jos fabrikais ir mašinomis, armija su ginklais ir laivynu?

Mironovas nustebežs žvilgtelėjo į Staliną.

— Pagalvok apie tai ir man pasakyk, — pasakė Stalinas. Mironovas nusišypsojo, manydamas, kad Stalinas nori iškrešti kokią pokštą, bet Stalinas rūsčiai pažiūrėjo į Mironovą ir primygtinai jo paklausė: — Aš klausiu, kiek visa tai sveria?

Mironovas patraukė pečiais ir dvejojančiu balsu pasakė: — Niekas to negali žinoti, Josif Visarionovič. Tai astronominių skaičių sritis.

— Gerai, na o žmogus, ar gali atlaikyti astronominio svorio spaudimą? — paklausė Stalinas.

— Ne, — atsakė Mironovas.

— Todėl man ir nepasakok daugiau, kad Kamenevas gali atlaikyti šio svorio spaudimą. Nesikreipki į mane su praneši-

mu kol negausi Kamenevo prisipažinimo! — pasakė jam Stalinas.

Baigdamas pasikalbėjimą, Stalinas pamojo Mironovui arčiau prieiti prie jo ir tarė: „Pasakyk jam (Kamenevui), jei jis atsisakys eiti į teismą, mes rasime atitinkamą jam pakaitalą — jo paties sūnų, kuris teis me paliudys, jog jis pagal savo tėvo nurodymus organizavo teroristinius veiksmus prieš Partijos vadus. Pasakyk jam, kad turi žinių, jog jo sūnus su Reingoldu važinėja paskui Vo rošilovo ir Stalino automobilius Možaisko plentu. Tai jį atves į protą“.

Tuo tarpu Zinovjevas sirgdamas gulėjo savo kalėjimo celėje. Norėdamas atsigriebti dėl nustoto laiko, Ježovas nutarė netaikyti Zinovjevui vadinamos paruošiamosios kvotos pakopos, per kurią perėjo Kamenevas, o viešai Politbiuro vardu pareikalauti Zinovjevo duoti savo šmeižiančius parodymus. Vieną naktį Zinovjevas buvo atvestas pas Ježovą. Jis atrodė labai sergantis.

Ježovas pradėjo savo pasikalbėjimą su Zinovjevu, sakydamas, kad Sovietų saugumo tarnybai pavyko sučiupti Vokietijos Generalinio Štabo kai kuriuos dokumentus, kurie rodo, kad Vokietija ir Japonija ruošiasi pulti Sovietų Sąjungą ateinančių pavasari. Tokiai padėčiai esant, pridūrė Ježovas, Partija nebegali toleruoti Trockio vedamos užsienyje priešso vietinės propagandos.

— Ką jūs noirte iš manęs? — paklausė Zinovjevas. Ježovas paaiškino Zinovjevui, kad Politbiuras reikalauja, kad jis patvirtintų daugelio buvusių opozicininkų jau duotus parodymus, jog jis ruošė Stalino ir kitų Politbiuro narių nužudymą.

Zinovjevas su pasipiktinimu atmetė Ježovo reikalavimą.

Tada Ježovas pakartojo Stalino žodžius: „Jeigu Zinovjevas sutiks savo noru eiti į teismą, jis išsaugos savo gyvybę, o jei ne, tai jis bus teisiamas karo teismo prie uždary durų. Ir tokiu atveju jis ir visi opozicijos nariai bus sunaikinti.“

— Taip, dabar man aišku, — atsakė Zinovjevas, — jau atejo laikas, kada Stalinui reika-

linga mano galva. Imkit ją!“ Ježovas patarė Zinovjevui nenustoti pusiausvyros.

— Jei jums nesvarbu jūsų likimas, tai vistiek jūs negalite būti abejingas dėl likimo tų tūkstančių opozicionierių, kuriuos jūs įvedėte į spąstus. Šitų žmonių ir jūsų paties gyvybė yra jūsų rankose.

Zinovjevas giliai sualsavo ir tarė: — Pasakykite Stalinui, kad aš pasiūlymą atmetu.

Po savo nepavykusio mėginimo palaužti Zinovjevą, Ježovas savo mėginimo ranką vėl ištiesė į Kamenevą. Jis sadistiškai panaudojo Kamenevo meilę jo vaikams ir pakiojo jam pasiskaityti Reingoldo parodymą, pagal kurį jis ir Kamenevo sūnus kartu žiūrėjo į Vorosilovo ir Stalino automobilius Možaisko plente. Kamenevas nustumulo. Jis atsisotojo nuo kėdės ir rūsčiai pradėjo kaltinti Ježovą. Susijaudinimo prikanintis, jis sudribo į kėdę. Ježovas jam nieko neatsakė; sučiau pės lūpas jis išėjo iš kambario.

Į Zinovjevo ir Kamenevo vienatvės celes buvo patalpinti NKVD agentai, prisimetusieji opozicininkus. Jie stropiai sekė Zinovjevą ir Kamenevą ir pranešinėjo savo viešpačiams kiekvieną iš jų nugirstą žodį. Norėdamas galutinai Zinovjevą ir Kamenevą pribaginti, Jagoda įsakė, nepaisant šilto vasaros oro, laikyti jų celėse šil dymo vamzdžius karštus: tuo būdu juos troškino. Pridengti agentai buvo vis protarpiais išvedami laukan, neva apklausinėjimui, bet iš tikrųjų duoti savo pranešimams ir atsigauti nuo tvankaus ir karšto celių oro. Zinovjevas sirgo astma ir todėl tas karštis jį nepaparsai kankino. Tos jo kancios dar padidėjo nuo prasidėjusių smar kių skausmų kepenyse. Jis stačiai kosėjo ir girindis ir maladvo kalėjimo gydytoją, Košnerį, įleisti jam po oda vaistų ir jį pervesti į ligoninės skyrių. Deja, Košneris tegalėjo jam ir tai atsakyti, kad jis tai galis padaryti tik su įsakmiu Jagodos su tikimu. Iš viso ką jis padarė, tai buvo tik vaistų prirašymas, nuo kurių jo sveikata dar net labiau pablogėjo.

Iš arti sekdamas bylos pa-

ruošimo pažangą, Jagoda išakė savo padėjėjams jam tuoj pranešti, jei jie pastebės bet kurių mažiausių Zinovjevo ir Kamenevo nusistatymo svirdu liavimo žymių. Toks momentas atėjo 1936 metais liepos mėnesį. Po to, kai Ježovas ir Molčanovas turėjo ypatingai karštą pasikalbėjimą, trukusį visą naktį, su Zinovjevu. Šisai paprašė jam leisti asmeniškai pasikalbėti su Kamenevu. Tai sužinojęs, Jagoda pranešė Zinovjevui, kad jo prašymas pasimatyti su Kamenevu yra patenkintas. Šikart Jagoda buvo saldus, kaip medus. Jis pareiškė savo viltį, kad jis su Kamenevu apsvarstęs visą reikalą prieš galimos išmintingos išvados — pasiduoti politbiuro valiai.

Zinovjevo ir Kamenevo pasikalbėjimas, NKVD viršininkų per klausymo aparatų seka mas, truko apie valandą. Zinovjevas pareiškė nuomonę, kad geriausias kelias sutikti eiti į teismą — būtų tas, jei Stalinas asmeniškai patvirtintų savo pažadą, kurį Ježovas davė jo vardu. Po kai kurio svyravimo ir prieštaravimo Kamenevas sutiko, tačiau pareikalavo, kad Stalinas turi savo pasižadėjimą patvirtinti visų Politbiuro narių akivaizdoje.

Stalinas klausėsi su nenuslepamiu džiaugsmu žinių apie Zinovjevo ir Kamenevo pasidavimą. Kai Jagoda, Molčanovas ir Mironovas darė savo pranešimą, kaip tai visa įvyko, Stalinas raitydamas glostė savo dešinį ūsą. Kai jie baigė, jis atsikėlė nuo kėdės ir trenkdamas ranka tarė: „Puikiai atlik tai!“

Sekantį rytą aš nubėgau pas Mironovą, kuris man ir sako:

— Aš ką tik grįžau su Zinovjevu ir Kamenevu iš Kremliaus, kur Stalinas turėjo su jais pasikalbėjimą. O, kad žinotum kaip visa ten vyko! Iš Politbiuro narių, be Stalino, tebuvo tik Vorosilovas. Jis sėdėjo ties Stalinu iš dešinės, o Ježovas iš kairės.

— Na, tai ką gi jūs turite man pasakyti? — staiga paklausė Stalinas.

— Mums buvo pasakyta, kada mūsų byla bus svarstoma reguliariame Politbiuro posėdyje, — atsakė Kamenevas.

— Jūs dabar esate Politbiuro komisijoje, kuri buvo įgaliojta išklausti tai, ką jūs turite pasakyti, — atsakė Stalinas.

Kamenevas patraukė pečiais. Zinovjevas ėmė kalbėti. Jis visų pirma priminė, kad kelerių praėjusių metų būvyje, jis ir Kamenevas gavo daug pasižadėjimų, bet nė vienas nebuvo išpildytas. Jis priminė, kad kuomet jis ir Kamenevas buvo priversti prisimti „moralinę atsakomybę“ už Kirovo nužudymą, Jagoda perdavė jiems asmenišką Stalino pasižadėjimą, kad tai bus paskutinis reikalavimas iš jų pasiaukojimas. Tačiau nežiūrint to, dabar užvesta vėl bjauriausia byla prieš juos ir ji siekia ne tik juodu, bet ir visą bolševikų partiją paverst purvu. Jis pravirko. Stalinas laukė kol jis nusiramino ir tarė:

— Dabar jau pervėlu ašaroms. Centrinis Komitetas pakartotinai jus išpėjo, kad jūsų partinė kova liūdnai baigsis. Jūs to nepaklausėte ir tai baigėsi iš tikrųjų labai skaudžiai. Jums ir dabar sakoma: Pakluskite Partijos valiai ir jūsų gyvybė ir gyvastis visų tų, kuriuos jūs įvėlėte į žabangas, bus išgelbėta.

— O kur garantija, kad jūs mūsų nesusaudysite? — paklausė Kamenevas.

— Garantija? — pakartojo Stalinas. — Kokia čia gali būti garantija? Gal jūs norite oficialios sutarties, Tautų Sąjungos patvirtintos? Judu abudu, atrodo, pamiršote, kad jūs nesate turgaus aikštėje besikivirčinę dėl pavogto arklio, o esate bolševikų partijos politbiure. Jeigu politbiuro duotų garantiją jums nepakanka, tad aš nežinau, ar tebėra kas daugiau su jumis kalbėti, lyg rodos mes jūs neaglėtume sušaudyti be teismo, jei tai mes laikytume reikalinga.

— Zinovjevas ir Kamenevas pasikeitė reikšmingais žvilgsniais. Tada Kamenevas atsikėlė ir pasakė, kad jis sutiktų eiti į teismą, jei nė vienas bolševikas nebus sušaudytas, kad jų šeimos nebus persekios ir kad ateityje nebus taikoma mirties bausmė nė vienam buvusiam opozicijos nariui.

— Tai savaime suprantama, — atsakė Stalinas.

Moksio-technikos naujienos

ŽMOGUS RENGIA SI Į ŽVAIGDYNUS.

Seniai žmogus išmoko sva-
joti, o besvajodamas jau daug
ką išrado ir padarė žmonėms
daug gera. Bet kai žmogus
išsivajuoja, jo fantazija daug
kur nusikrenda. Ir juo toliau,
juo jo fantazija darosi lokesnė,
ir jis dabar jau nežino savo
svajonėms ribų. Viena iš pas-
kutinių jo svajonių, ruošia-
moji realizuoti, yra noras pa-
skrajoti v. erdvėse, kaip skra-
joja žvaigždės, planetos, kome-
tos. Daugiau net: dangaus
šviesuliai skrajoja vien savo,
Visatos jiems nustatytais ke-
liais. O žmogus nori būti lais-
vas nuo to — jis nori skrajoti
jo pačio pasirenkamais keliais
ir kryptimis.

Bet kaip tą padaryti?

Iki antrojo pasaulinio karo
niekam nebuvo pasiekę prasi-
veržti per storą žemės at-
mosferą ir pasiekti tuščią erd-
vę — stratosferą. Paskutinio-
jo karo metu, 1942 m., vokie-
čiai Peenemündeje, prie Bal-
tijos jūros, pradėjo platus mas-
to bandymus su raketomis, no-
rėdami pramušti žemės atmosferą.
1944 m. rugsėjo 14 d.,
12 tonų sunkumo raketa pasie-
kė fantastinį aukštį — 174 ki-
lometrus. Ši raketa pasiekė
penkis kartus didesnę aukštį,
negu iki to laiko buvo pasie-
kę tobuliausios stratosferinis
balionas. Vokiečiai šį nuosta-
bų išradimą pakrovė sprogsta-
mą medžiagą ir stratosferos
kelio bombardavo Angliją. Šis
mokslo vyrų sukurtas baltas
ginklas nustebo visą pasaulį.
Užtat, karui pasibaigus, buvę
sąjungininkai pradėjo vokie-
čių mokslininkų medžioklę. Ne
dėlto, kad jiems atsikersytų už
buvusius baltus ginklus, bet
kad iš jų galėtų pasimokyti.
Amerikiečiai atsigabeno pas
save apie penkis tūkstančius
gudriųjų, o anglai ir rusai ga-
vo po keliolika šimtų.

Amerikiečiai išgijo vieną iš
geriausių raketų specialistų
Dr. Werner von Braun. Braun
buvo Peenemünde raketinių
ginklų tyrimo ir gaminių įstai-
gos viršininkas. Amerikiečiai
jį laiko geriausiu pasaulio raket-
ų žinovu. Brauno artimiausios
padėjėjas Ailly Ley Peene
miundeje pateko į rusų nagus.
Kitas Brauno bendradarbis,
erdvės medicinos stipriausias
žinovas, Dr. Heinz von Diring-
hofen jau kuris laikas gy-
vena ir dirba Argentinoje.

Šiuo metu Dr. von Braun
yra JAV-bių slaptyųjų ginklų
tyrimo ir bandymų stoties tech-
niksio direktorius. 1946 m.
jis padarė raketą, kuri Write

Sauds'e pasiekė 182 km. augš-
tį. Bet jau už kelių metų 1949
m. vasario 24 d., jam pasiekė
padaryti dvilapsnė raketą, ku-
ri pralenkė visus lūkesčius. Vi-
sų nustebeimui ji pasiekė 412
km aukštį.

Raketa, pasiekusi beveik pu-
sę tūkstančio km augščio nuo
žemės paviršiaus, buvo dviejų
lapisnių. Pirmojo laipsnio ra-
ketoje pasibaigus kurui, ji at-
sipalaiduoja ir krinta žemyn,
o tada pradeda veikti likusioji
dalis. Tuo būdu yra galima
padaryti daugialapsnė raketą
ir pasiekti neribotus aukštius.

Raketoje, kuri pasiekė 412
km aukštį, buvo įtaisyti tobuli-
ausi matavimo įrankiai ir fil-
mavimo aparatai. Jie filmavo
visas puses. Be to, specialioje
kameroje buvo apgyvendin-
tos penkios beždžionės ir pen-
kiolika pelių. Beždžionės viso
je dasy kelionėje buvo filmu-
jamos, kaip pati raketa ir „ke-
leiviai“ atrodė ir jautėsi 412
km aukštyje. Šaltis ten siekė
absoliutinę ribą — 273 C°. Oro
nebuvo nė pėdsakų, buvo
tuščia erdvė. Aplink raketą
buvo visuotinė tamsa, nors tuo
metu buvo pats vidudienis.
Saulė atrodė visai kitokia, ne-
gu mes esame pratę matyti, —
ji nebuvo taisyklingai apskritas
rutulys, iš jos kilo milžini-
ški ugnies kalnai ir tešėjo į
visas puses. Be to, ji atrodė
daug didesnė. Žemė buvo tai
syklingai apskritas šviesus ru-
tulys ir iš 412 km tollo atrodė
maždaug tūkstantį kartų di-
disnė, negu mums atrodė mė-
nulis.

Beždžionės visą kelionę pra-
leido „kaip namie“, žaidė ir šo-
kinėjo. Milžiniškas greitis ir
svorio netekimas neivėikė nei-
giamai nei beždžionių. Pelės
jautėsi taip pat gerai. Tik nu-
sileidžiant, keturių beždžionių
parašūtai neišsiskėtė, ir jos sa-
vo gyvybes paaukojo mokslo
labui. Penktoji beždžionė ir
visos pelės laimingai nusileido
gyvos. Beždžionės, skrisdamos
į tolimą stratosferą, įrodė, kad
ir žmogus tokį skridimą gali
pernešti.

Todėl žmogus ir ruošiasi at-
sidėjęs. („L“).

ATSIŪSTA PAMINĖTI.

W. S. Reymont. KAIMIE-
ČIAI. Romanas. Nobelio pre-
mijos laureato I tomas, 352
puslapiai, kainą 3,00 dol., tira-
žas tik 750 egzempl. Išleido
„Nemunas“ 3153 So. Halsted
St., Chicago 8, Ill. Sukrauta J.
Karvelio prekyboje: 3249 S.
Halsted St., Chicago 8, Ill.

MARIUS KATILIŠKIS

Nedermė

II.

— Galvojai? Kokios mįslės tave pjauna?
— Tai šita... Sutikimo kalba...
— A, a... Nu gerai. Man tas iš galvos neišeina,
ypatingai.
— Planą jau turiu beveik. Apgalvoju smulkiai nuo
pradžios. Bet... — vaikas pritrilo, svarstydamas ar vis-
ką sakyti.—Tūrėčiau su kuom pasitarti. Kas galima, ko ne?
— Gerai sakai. Pasiklausim kunigiuko. Jis tai jau
žinos.

Staiga jį apsmė ištisi žodžių ir sakinių tvanai. Iš
jų sunarstyti prakalbą, negirdėti gražią. Kad moterys nu-
sivertktų iš susigraudinimo, vyrai — rimti Gružiškių ūki-
ninkai ir kaimynai, akis pabalintų iš nuostabos. Kad klie-
rikai pajustų savo menkystę, o tėvas, o Maršalka Vaitiš-
kis, kaip varlė plyštų iš puikybės. Kad šitaip gali būti, Ste-
pas neabejojo. Teko jam kalbėti moksleivių tarpe. Agro-
nomas paskyrė jaunųjų ūkininkų ratelio pirmininku, ištiki-
nįs, jog pačiam neverta nė žiobėti, kai yra toks pasa-
korius, perskaitęs visus knygynus ir knygų krautuves.
Reikia tik užsispyrti ir išeis.

Jis išnaudojo darbą laukuose. Sekdamas akėčias, kar-
tojo balsiai. Sustojęs pailsinti arklių, čia pat vagoje ėmė
iškilmingą stotį ir dideliu balsu sakė prakalbą, mintyse su
statęs visą iškilnių reginį. Išbandė padėtis: — rankų ju-
desius, galvos laikymą, kojų pastatymą. Ir pakilimus ir
nuleidimus balso, kaip gražiausioje dainoje. Kaimynai ži-
nojo, kad Stepas gali. Turi pakaušį. O jeigu kraiposi ir
maivosi, ir visokiais balsais šūkauja vidury lauko — ma-
Reikia tik užsispyrti ir išeis.

Ta savaitė taip ir praėjo nepajuntamai. Liko pusė —
trys dieneles. Stepas jautėsi stipriai. Iš bet kurios vie-
tos galėjo atitokti ir varyti toliau. Pamėgino ir iš galo,
kaip piemenys prasimano su poteriais — adverniškai. Ir
taip išėina. Ir kaip tu nori. Kai klebonas atvažiuo pa-
žiūrėti vartų statybos, Maršalka tą išnaudojo ir pasiū-
kė sūnų, kad klebonas pats savo ausimis persitikrintų, kaip
stropiai yra pasiruošta. Stepas rėžė, žiauriu teisėjų aky-
vaizdoje, nuostabių lengvumų ir laisvumų, lyg tai būtų dar
vaikystėje išmoktas eilėraštis. Balsas švelniai virpėjo vie-
tomis, ir didybės varpais gaudė kitur, kur turėjo būti pa-
reikštas šio sutikimo iškilnumas, ir tolima giesmė niūnia-
u apie meilę ir ištikimybę. Klebonas užgėrė tabokos iš
dailaus ragelio ir nusičiaudėjęs atkragino smakrą.

MŪSŲ SPORTAS

VYTIEČIAI PRADEDA ŽAIDIMUS

Šių metų pirmenybių pra-
džiai, bal. 26 d. primas žaidi-
mas vytyčiams išpuolė su
Oshawos miesto komanda ir
po mūsiškių pirmojo puslaikio
vedimo 2:1, rungtynės baigėsi
lygiomis. Vytyčiams aiškiai
truko laimės pasiimti pirmuo-
sius du taškus, nes gerų progų
turėta tikrai daug. Be to, nau-
jas debiutantas vartininkas, ne-
žiūrint jo gerų norų, priešin-
kui „padėjo“ išlyginti.

Antrosios vytyčių rungtynės
prieš neblogą kanadiečių
„Avro“ klubą, atnešė užpelnę-
tą laimėjimą, kuris dar paskuti-
nėse žaidimo minutėse buvo pa-
kibęs ore. Pirmieji įvartį iš pra-
siveržimo atstiečia kanadiečiai
ir lietuviai neužilgo R. Preik-
šaičio smūgiu lygina. Antro
puslaikio pradžioje augštą prie-
šininkų kamuolį iškairiojo šono
vartininkas vietoj kumščio nulei-
džia pro pirštus į savo tinklą.
Mūsiškiai neatsileidžia ir dar-
nus puolimo ketvirtukas Vėlyvis II, Preikšaitis, Lietu-
nikas ir Šimkus nuolat prasiki-
ša į priekį, kol 26 min. iš deš-
iniojo šono padavimo Preikšai-
tis aštriu smūgiu vėl lygina.
Už kelių minučių dešinysis Šim-
kus staigiai pafankuoja į cent-
rą ir pro prabėgusį vartininką
Vėlyvis II galva nukreipia ka-
muolį į vartus. Lietuvių vėdi-
mas išsilaiko iki 5 min. prieš
užbaigiamąjį švilpuką, kada iš
susigrūdimio prie lietuvių var-
tų lengvas galvos sviedinys nu-
rieda į kampą. Paskutinėje mi-
nutėje lietuvių naudai prieis
tą kampinį Laurinavičius gra-
žiai pakelia ant vartų ir iš ge-
ros pozicijos išbėgęs Lietuvos
nikas nelaukiamai įskelia trečią
jį į tų rungtynių „galvinį“ įvar-
tį. Susitikimas taip ir baigiasi
4:3 (1:1) mūsiškių naudai.

Gaila, kad vytyčiai dar ne-
turi pilnos sudėties, nes nėra
užpildytos kairiojo sparninio
puolėjo ir vartininko pozicijos.
Ypatingai jaučiama yra pasku-
tinioji spraga, nes abiejuose tu-
rėtuose susitikimuose ji vos ne
nulemė. Puolime gerai traukia
augščiau minėtas ketvertukas,
kada gynyme Vėlyviui I ve-
dant neblogai derinasi Kaspe-

Šis garsus veiklas išverstas
ir visas kultūringų tautų kalbas
ir kai kuriuos kraštuose sus-
laukė net 43-jų laidų. Šį pre-
miuotą Nobelio premija veika-
la, Neprikl. Lietuvoje buvo iš-
leides „Sakalas“. ir vienu me-
tų laikotarpyje visa laida buvo
išsemta.

— Gana, gana... Tu, vaspana, patį jaunąjį kame-
dorių į grucę sugrūsi. Priseis ir mums pasispaukti, kad
neapsijuokintume.

Patiko Stepui. O seniui tai jau ką — kriuksėjo iš
laimės ir spinduliavo statūs ūsai. Sūnui pašonėn dūrė
nykščiu:

— Egzamina duodi.

Skalsius tie žodžiai. Bet iškalbingi. Daugiau ir ne-
reikėjo iš jo laukti.

Pagaliau iš miško išnėrė vaikai su dviračiais ir bai-
siu greitumu artėdami, bliovė nuo tolo:

— Jau! Jau! Per Gružmiškį važiuoja... Dulkės tik
rūksta!

— O Jėzau, jau atvažiuoja!... Greičiau, greičiau mer-
gaitės!... — puldinėjo Jievtutė, statinėdama savo baltąsias
mergutes.

Rutkus sutraukė vadžias taip ūmai, jog eržilai, kaip į
žemį įsikasė priešakinėmis kojomis. Sugirgždėjo pakinktai,
sucypė ašys. Palaikomas džiakono, vyskupas lipo iš veži-
mo. Jis žengė porą žingsnių, o jiems priešais, maršalka, at-
kišęs sidabrinę lėkštę, kurioje buvo duonos rieki ir žiupsnis
druskos. Vyskupas atsilaužė trupinį tos duonos ir padažė
druska. Jo galvą dengė apskrita kepuraitė. Buvo susijuo-
sęs plačia juosta. Tada Steponas davė žingsnį, nusilenkė ir
pradėjo:

— Jūsų Esenciaja!...

Pasakė Stepas tuos du žodžius ir staiga nutilo.

— Jūsų Ese... — antrą kartą pradėjo prakalbą ir nu-
kando su antruoju žodžiu. Jis ir paliko taip prasižiojęs, tik
pagerklyje kažin kas krutėjo, lyg mėginant atgauti seilių.
Jo veidas, ausys ir kaklas taip raudonai tviskėjo, tartum sė-
dint pirtyje ant plautų ir priėmus trejetą garų. Vyskupas
maloniai šypsojosi. Jo palydovas ir džiakonas žvelgė prie-
šais, kažin kur į žmones. Kunigas atsilošė, pasisuko ir mėgi-
no ką tai sakyti. Jo lūpos judėjo, kakta raukšlėsi, o raudonu-
mu ne trupučio neužsileido Stepui.

— Atsipeikė, palengvėle... Ir ramiai, mano sūnau... —
minkštų ir drąsiančių balsu prabilo vyskupas ir tiesė ran-
ką, tartum siekdamas paglostyti blizgančius plaukus. Tie
žodžiai praskambė, kaip vidunaktį, kaip miško viduryje. Žmo-
nės ne alsavo, bet ošė, kėsdami lūpas, išvertę akis ir laukda-
mi žaibo ir griausmo. Nesuvokiama, neaiški kaltumo baimė,
surėmė jų širdis.

— Jūsų... — dar kartą mėgino Stepas.

Bet jau daugiau nebeįstengė. Kas buvo aplink — susi-
vėlė į raizgų ir margą kamuolį. Paskui pasistiebė, lyg at-

ravičius, Budreckas, Pėteraitis
ir kt. Taip pat komandai di-
delę pagalbą suteikia, de-
perpastoviausias J. Žuko daly-
vavimas.

— alpuk —

PABALTIEČIŲ ŽAIDYNĖS.

Lig šiol per paskutinius 2
metus vykdomas pabaltiečių
žaidynės, kurių rengėjai pasi-
keičiant lig šiol buvo latviai ir
lietuviai, perėmė prie baltų fe-
deracijos suorganizuotas spor-
to komitetas. Jam vadovauja
estų pora Tiidus, kurie būdami
vietinės YMCA augšiais parei-
gūnais, labai palengvins varžy-
bų pravedimui patalpomis ir
priemonėmis.

Komitetas papildytas atski-
rų tautybių žmonėmis ir iš lie-
tuvų pusės įeina kaip sekcijos
pirmininkas K. Šapočkinas,
„Vyties“ atstovas J. Gaizutis
ir sporto veikėjas (?) K. Astra-
vas. Taip pat vietos paliktos
Hamiltono „Kovo“ ir Montre-
alio „Tauro“ atstovams.

Žaidynės, kurios įvyko gegu-
žės mėn. 15—16 d. d. Centra-
linės YMCA College-Bay g-vių
rajone, pasižymėjo gausiais da-
lyviais: trijų tautybių vyrų
krepšinis, lietuvių ir latvių jau-
nių komandos, moterų orinis,
fechtavimas, gimnastika ir tau-
tiniai šokiai. Be to, už savai-
tės, kaip žaidynių tąsa bus pra-
vedami tarp trijų tautybių fut-
bolo, šachmatų ir stalo teniso
(individualiniai ir komandi-
niai) susitikimai.

Smulkesnė programa, reikia
tikėtis, bus laiku paskelbta pa-
čių rengėjų.

IDOMUS BANDYMAS.

Kiek žinoma, su naujuoju imi-
grantų siliejimu, ypatingai su-
stiprėjo Kanados futbolo (Soc-
cer) sportas, kuris per paskuti-
nius kelius metus žymiai išsipo-
puliarino.

Vienas vengrų kilmės imi-
grantas George Gross žengė
dar toliau: nuo balandžio paba-
jos Toronto pasirodė kuklus 8
puslapių savaitinis „Soccer
and sports news“. Be žinių
apie vietinį ir pasaulio futbolą
jis skiria daug dėmesio ir toms
sporto šakoms, kurios nebūda-
mos komercializuotos, susilau-
kia nepakankamo įvertinimo
didžiojo sporto spaudoje. Į šią
grupę įeina lengvoji atletika,
fechtavimas, stalo tenisas, etc.

Reikia pripažinti, kad laik-
raštelis vedamas įdomiai ir gau-
nai iš visų europietiško futbo-
lo ir šiaip mėgėjų sporto šali-
ninkų ir organizacijų — senų
jų ir naujųjų kanadiečių — pa-

KULTŪRINĖ KRONIKA

NAUJOS KNYGOS.

Jeromimo Ciceno knyga „Vil-
nius tarp audrų“ skaitytus
pasieks už 3—4 savaitių. Ši
knyga turėjo iš spaudos pasiro-
dyti balandžio mėnesį, bet mū-
sų knygoms spausdinti techni-
kos priemonės gerokai ribotos,
ir darbas neišvengiamai užtru-
ko. „Vilnius tarp audrų“ bus
apie 500 puslapių knyga, su
diverz žemėlapiais, gerai ilius-
truota, turtinga, gausi ir istori-
ne, ir statistine medžiaga, ir
įdomiais aprašymais. Visi gar-
bės prenumeratoriai ir visi ki-
ti asmens, iš anksto užsisakę
knygą, „Vilnių tarp audrų“
gaus įrištą į kietus viršelius.

Dr. P. Joniko „Lietuvių kal-
bos istorija“ (3 dol.) priklauso
prie lietuviškųjų „best seller-
ių“. Knygoje plačiaia aprašy-
ta mūsų gimtosios kalbos kilmė
ir raida, vietovardžių ir asmen-
vardžių atsiradimas ir d. kt.
Kai kuriose kolonijose „Lietu-
vių kalbos istorija“ rado dau-

giau skaitytojų, negu regi be-
letristikos veikalai.

Antano Skėmos „Sventoji
Inga“ (2,50 ct.) tebėra skaity-
tojų ir recenzentų dėmesio
centre. „Naujienose“, „Nepri-
klausomoje Lietuvoje“, „Vie-
nybėje“ knygų recenzentai
apie šią knygą pasiskė teigia-
mai. Skaitytųjų nuomonė kai-
kur kitokia. V. Rastenis „Dir-
voje“ ir J. Razminas „Drauge“
bando knygą gerokai nuvertinti.
Ypač išskirtinos J. Razmino
pastangos.

V. Mykoliaičio „Keliai ir
kryžkeliai“ (2,50 ct.) jau išėjo
iš spaudos. Knyga išleido „Ter-
ra“. Tai didelis apie 300 psl.
veikalas, kuriame telpa visa V.
Mykoliaičio — Putino mums ži-
noma lyrika.

Visos šios knygos gaunamos
„Neprikl. Lietuvos“ redakcijoje
je, 7722 George Str., Ville La-
salle, Montral, P. Q.

žadus paramai ir bendradarbia-
vimui. Jei šis leidinys išsilaik-
ys, tai bus rimtas žingsnis fut-
bolo ir kitų mėgėjų sporto su-
konsolidavimui.

Pirmuose trijuose numeriuose
se neretai sutinkamas ir lietu-
vių vardas. Laikraščio adresas
— 161a King St. West, Toron-
to 1.

VASARIO 16 GIMNAZIJA
NUGALĖJO VOKIEČIUS.

„Neue Tagespost“, Osnab-
bruck, įdėjo pranešimą antraš-
te „Lietuviškieji krepšinio me-
nininkai, Osnabrucko jaunie-
siams žaidėjams geros pamok-
kos“.

Pranešime rašoma, kad Os-
nabrucko valstybinės berniukų
gimnazijos dvi krepšinio koman-
dos buvusios pakviestos į
Diepholzą lietuvių gimnazijos,
kuri yra vienintelė savarankiš-
ka lietuvių mokslo įstaiga viso-
je Vakarų Europoje. Toliau,
laikraštis rašo: „Kad Diephol-
zo lietuviai krepšinį sugeba
žaisti, yra jau žinoma. Juk jie
vokiečių vicemesterio, Hanno
verio „Marathon“, buvo vos
trimis punktais nugalėti. Bet
kad jie taip pasižymėtų, žaidžia
m i su Osnabrucko žaidėjais,
niekas nebuvo numatęs“.

Toliau gražiai aprašomi pa-
tys žaidimai, iškeliant lietuvių
žaidėjų pranašumą. Baigda-
mas, laikraštis daro išvadą, kad
tokie susitikimai pagilina drau-
giškus santykius tarp vokiečių
ir lietuvių mokyklų, o Osnab-
brucko žaidėjai, nežiūrint žy-
nių pralaimėjimų, parodė gerą
pažangą šitime gražiame ir

oriame žaidime. Šiose rungtynė-
se jie turėjo progos daug ko
pasimokyti, ko negalima pa-
siekti vien tik prtimais. Laik-
raštis pareiškia, vilties, kad pa-
vasarį lietuvių krepšininkai at-
silankys Osnabrucke.

PLB-VKVI.
„VYTIS“ — PIETŲ AUS
TRALIJO VASAROS SEZO
NO KREPŠINIO
MEISTERIS

Po keleto pralaimėjimų, pra-
eitais metais, dalinai pakeisto-
je sudėtyje, su Alkevičium, Pet-
kūnu ir Šliužu, Vytis ir vėl at-
sistojo savo vieton. Iš jaunių
atėję Alkevičius su Petkūnu pa-
rodė, kad daug iš jų galima
laukti.

Keletas žodžių apie finalines
rungtynes:

Vasario 26 d. prieš savo pas-
kutinį konkurentą West Ade-
laide, Vytis iš pat pradžių už-
ėmė lyg atsargumo dėliai 30:
11. Antrame puslaikyje aus-
tralai mėgino atsigauti, bet mū-
sų vyrų norais pasiekti pusšim-
tį, pavyko. Po Jacunsko dvie-
jų paskutinių metų — švil-
pukas ir pasekmė 55:26. Su-
kaldė gerai. Puikiu kamuolio
valdymu turėjo progos pasiro-
dyti Alkevičius, Ignatavičius,
Jaciuskas ir Gurskis.

Taškus pelnė: Alkevičius 18,
Ignatavičius 14, Gurskis 11,
Jaciuskas 8, Petkūnas ir Me-
rūnas po 2.

Savo paskutiniame susirink-
ime mūsų krepšininkai išsirin-
ko naują vadovybę šios sudė-
ties: B. Mackiala, B. Lukavi-
čius, K. Jaciuskas, Visockis.

leistas virbalas. Grūdamos vieną petį, traukėsi, lino, lyg
per tankius ir spygliuotus krūmus. Prasimušė iš rato, ir
nutraukė stačiai per vasarą.

O Maršalka bėgo, klupo ir šniokstė. Šilkinė skarelė pa-
kklėje, išsinerė iš po švarko ir plakėsi pavėjui. Ant akių
užkrito rūkas ir griekėjo dantys.

— Kur tas?... Parodyk man!...

Ardėsi senis kieme, puldinėdamas į šalis, sukdamas iš
peties ranką. Paspyręs koja vazaunės duris, griebė nuo ratų
apinasrius ir vėl numetė, nes jam pasirodė per lengvi. Pasie-
nyje, kur stovėjo šakės ir kastuvai, išsirinko nulaūžtą šaki-
kotį su kriukiu ant galo. Pasmaginęs ir pasukęs virš galvos,
subliuvo, kaip jautis, permuštas kirvapente į kaktą.

— Užmušiu! Uuuuuch!...

Troboje nieko nerado. Iš klėties išbėgo žmona:

— Susimildamas tik nieko nedaryk!... — Jėzau, Jėzau!

— Gyvatė!... Aš jam gyvam kailį!... — šnypstė pro
dantis.

Pati įsikibo į ranką. Griebė už pagalio.

— Dėl Dievo meilės, sustok!

— Traukis šalin! Ne vaikas man! Kaip šunį! Paro-
dyk!...

Tėvai, meldžiamasis... Neik... O Jėzau Marija,
Motina Švenčiausia... guli, — ji mostelėjo, rodydama kažin
ką ir nepaleisdama senio rankos, — dar minutėlė ir po vai-
ko... Viešpatie, o Motina Švenčiausia! Širdis nujautė. Bė-
gau įkandin be dvasios... Ai, ai, ai... Prie šulinio matau,
per sodną bėgdama, pasilenkęs... rėkiu ne savo balsu — Ste-
pukai!... Vaikeli!... Aš į kiemą — nebematau... puolu į
daržinę, akip žinodama... Dieve brangiausias, susimylėk!
Jau užmetęs ant skersbalkio... Aš už virvės... —

Senis drebėjo, kratėsi. Akys vertėsi iš duobių. Žmo-
na jį laikė apkabinius per pusiaują ir tutinėjo, lyg gūžinėda-
ma, kai tas bloškė ją nuo savės. Ji prislopino balsą, maldau-
dama, modama galva į klėtį:

— Guli... Tik nieko vaikui nesakyk... —

Stepas gulėjo skersai lovos, plačiai išmetęs ant grindų
kojas. Galvą nusukęs į šoną ir užsimerkęs.

— Uch!... Suėdė, surijo viską!... — lyg speige, vi-
dunaktyje sušalęs šuva, sukaukė senis, spirdamas batu sūnui
į koją. Išvirtes nuo prieklėčio, pabėgo kiemu ir užsikniaubė
ant tvoros.

Motina pasilenkė paglostyti vaiko. Pro langelį rausvos
saulės pluoštas krito ant jo galvos. —

— Apsaugok Viešpatie! Ar man taip akyse?... Negir-
dėtas daiktas, kad prazilės būtum?... Steputi, sūneli...
P. S. Novelė žymiai aptrumpinta. Red.

A.J. Norkeliūnas

PER SAVO AGENTŪRĄ

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd

ASTUNTI METAI KAIP DRAUDŽIA GYVASTI, NAMUS, BALDUS, MAŠINAS, BIZNIUS, SUSIRGIMUS ir NELAIMINGUS ATSITIKIMUS. BENDRAI SAŽININGAI PATARNAUJA VISOSE DRAUDIMO SRITYSE.

5637 JEANNE D'ARC AVE., MONTREAL 36

Tel. CL 2363

MONTREAL

PRIEŠVESTUVINĖ SUBUVIMĄ

DIDINS VERDUNO PSICHIATRINĖ

geg. 9 d. pp. Voroninkaičių iniciatyva artimieji suruošė Birutei Adomaitytei ir Adomui Jociui. Dalyvavo pp. Matulaičių svetainėje (Ville Emard) apie 70 asmenų. Pasirūžėliai kurti šeimyninį židinį apdovanoti vertingomis ir šeimai reikalingomis dovanomis ir palinkėti sukurti laimingą gyvenimą. Vestuvės numatytos gegužės 30 dieną.

VIKTORIJOS DIENA,

šiemet išpuola sekmadienį. Ryšium su tuo, ji nukeliama yra į ateinančią pirmadienį, gegužės mėn. 18 d. Ši šventė yra įstatymine — laisva nuo darbo.

P. Adomo Joco priešvestuvi

niame subuvime — šaueryje radęs Ronson firmos žiebtuvėlį, prašomas paskambinti telefonui HE 7877, nes jo savininkui tai buvo brangi dovana.

KAS RADO?

PROTESTANTAI TOBULINA

ir didina savo mokyklą įvairiose Montrealio miesto dalyse.

Dr. Roman Pniewski

Daugiametė praktika didelėse ligoninėse ir klinikose. Vidaus ligų, akušerijos ir venerinių ligų specialistas. 3537 PARK AVE, Montreal. Tel. HA 7623. Valandos: Nuo 3 iki 9 val. po pietų.

Dr. DORA GORDON

Dantų gydytoja

Kalba lietuviškai

Tel.: Walnut 9773 4914 Decarie Blvd., Montrel.

DIDELIO PATYRIMO VALYMAS - TAISYMAS DE LUXE CLEANERS

Paėmimas ir pristatymas dieną ir vakarais. Sav. P. Rutkausko Tel.: NE 5-0303; 143 — 8 Lachine.

Lietuviška moterų kirpykla

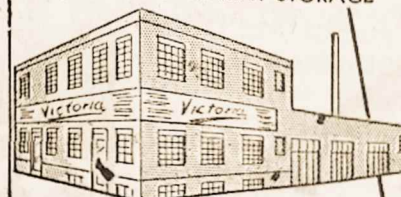
DARO ŠUKAVIMUS, PUSMETINIUS IR TRUMPA-LAIKIUS FRIZAVIMUS, DAŽYMĄ IR KT.

Sav. BIRUTĖ DODONAITĖ (B. M. Dodon).

2521 CENTRE St., Montreal. Filtroy 3292.

EXPERT CLEANING & DYEING SERVICE FOR CLOTHES AND HOUSE FURNISHINGS OF ALL DESCRIPTIONS. MINOR REPAIRS. RUGS AND CHESTERFIELDS CLEANED. CITY-WIDE PICK-UP AND DELIVERY. FUR AND GARMENT STORAGE.

2832 ALLARD TR. 1135

MONTREALIS 2832 ALLARD TR 1135

Mes valome ir dažome įvairius, kaip vyriškus, taip moteriškus drabužius. Taip pat išvalome apsiaustus nuo lietaus uždedami jiems „Drex“, kad neperleistų vandens ir duotų gražesnę išvaizdą.

Taipgi valome visokių rūšių karpetus ir fotelius (Chesterfields), gardinus lengvus ir sunkius. Sutaisme rūbus (iširimus), įsiuvame sagas ir pan. Kiekvieną orą derį paimame iš namų ir pristatome į namus.

Už mūsų atliktą darbą garantuojame.

Dėl informacijų prašome telefonuoti: TR 1135, galima šaukti lietuviškai.

Lietuviai savininkai:

J. Matulaitis,

J. Kriauciūnas,

A. Majauskas.

SOTUS ALKANAM PADĖK

AID OVERSEAS, INC., 3133 S. HALSTED ST. CHICAGO 8, U. S. A.

Bendrovė siunčia maisto siuntinius į Vokietiją ir kitus kraštus, išskyrus SSRS. Pristatymas trunka apie 17 d., nes siuntiniai siunčiami iš Europos sandėlių.

Siuntinys Nr. 6

A. 10 sv. cukr.—\$ 2.60

B. 20 sv. cukr.—\$ 4.70

Siuntinys Nr. 7

A. 10 sv.kv. miltų \$2.50

B. 20 sv.kv. miltų \$3.90

E. 9 sv. kiauul. t. \$ 5.25

Siunt. Nr. 11—\$ 6.50

5 sv. cukraus

Reikalaukite pilno siuntinių sąrašo.

5 sv. baltų kv. miltų

3 sv. gr. kiauul. taukų

1 sv. šokolado

1 sv. kavos

Siunt. Nr. 12—\$ 6.40

2 sv. rūkytų lašinių

2 sv. kiauul. taukų

1 sv. deg. kavos

1 sv. kakavos

Siunt. Nr. 19 — \$ 9.95

4 sv. rūk. lašinių

2 sv. kiauulinių taukų

2 sv. margarino

2 sv. marmelado

1 sv. deg. kavos

St. CATHARINES, Ont.

MŪSŲ VARGAI IR DŽIAUGSMAI.

Vietos didžiausio fabriko vadovybė pasikeitė. Į pensiją išėjo T. Cook — direktorius ir G. Macaulay — vyr. inžinierius. To rezultate daugelis pagal senioritetą pašoko vienu laipsniu augstyn. Fabrikas šie met dirba be pertraukų ir plečia savo pramonę į kitas šakas. Jau iškilo rėmai naujo motorų fabriko. Baigiamas suplanuoti dar kitas.

Dar kelios šeimos atvyko į St. Catharines ir dar kelios ruošiasi. Visi maloniai čia laukia mi — padidės bendruomenė, įneš daugiau ugnies.

Dabar veikimas kiek išsismė. Choras, taip gražiai pradžioje pasirodęs, nebesurenka. Apie šeštadienį mokyklą nebeužsimerinama. Neblogai laikosi tautiniai šokiai, bet patys vieni savaime aišku programos visad užpildyti negali.

Pasikeitė ir bendruomenės valdyba. Sveikatai kiek šlubuojant, p. Juozapavičius iš pirmininko pareigų pasitraukė. Jas perėmė J. Vyšniauskas.

Tiek senoji, tiek naujoji valdyba daro ką gali, kad tas bendruomenės gyvenimas būtų kiek lietuviškesnis. Lankėsi Hamiltono teatras, dabar gegužės 23 d. atvyksta studentų kvartetas. Kadangi tas kvartetas daugelio dar maloniai prisimenamas iš Lietuvos ir Vo-

ketijos, tai jo atvykimas St. Catharines pavirs savotiška švente. Mat, mažom kolonijom neįmanoma menininkų išsikviesti kiekvienu atveju. Studentų kvartetas atvyksta daugiau kultūriniais, o ne pelno tikslais.

Labai malonų išpūdį paliko vyskupo Brizgio apsilankymas. Susirinko retai čia mato mas lietuvių būrys. Pilna bažnytelė, pilna salė. Jaukiai praėjo vakarienė. Vyskupo pamokslas buvo gaivinantis, kaip laukiamas pavasario lietus.

Vietos spauda įvykį atžymėjo atydziai ir nemaža vietos paskrė lietuviškiems reikalams. Šiuos žodžius rašant, gauta žinia, kad gegužės 5 d. lietuvių pranciškonų aplankys Toronto kardinolas. Taigi St. Catharines tenka daug garbės.

Šokių vakarėlis balandžio pabaigoje praėjo labai jaukiai ir davė šiek tiek pelno. Gegužės 30 d. čia įvyksta pavasario šventė — puikioje Port Wellerio ežero pakrantėje. Tai pirmą išvyko po žiemos į gamtą. Tuo tarpu gegužės 10 dieną įvyko Motinos Dienos paminėjimas, ukrainiečių katalikų bažnyčios salėje.

Paskaitą per radiją skaitė gerai pažįstama panelė Izabelė Matusevičiūtė. Motiejus.

LONDON, Ont.

LONDONO ŠEILPIMO SKYRIAUS METINĖ VEIKLOS APŽVALGA

Tikriausiai tai ne metinė, bet devynių mėnesių apžvalga, nes ir šelpimo skyrius suorganizuotas 1952 m. kovo mėn. ir nuostojo veikęs tų pat metų gruodžio mėn., Apyl. Valdybai, prie kurios jis dirbo, persiorga nizuojant P. L. B-nės pagrindais.

Prisilaikyta šių principų: 1. Remti juos medžiagiškai,

TEL. FA 0209

Joe's Butchery & Grocery

1918 FRONTENAC ST. (prie Ontario St.)

(buvusi Juozo Paplausko)

SAV. JUOZAS LAURINAITIS.

Visų rūšių maisto produktai ir įvairios mėsos bei mėsos gaminiai.

Gaminame šviežias ir rūkytas lietuviškas dešras.

Taip pat prieinama kaina patarnauju sunkvežimiu.

Rūta

LIETUVIŠKA MAISTO PRODUKTŲ KRAUTUVĖ

JŪSŲ PATARNAVIMUI

PRAŠOME APLANKYTI

7730 Broadway St. (kampas 8 Ave.).

Ville LaSalle.

A. GAURYS.

Telefonas: HE 0100

J. GRAŽYS

SIUVU NAUJUS IR

TAISAU SENUS

KAILINIUS PALTUS.

DUODU GERĄ KAILIŲ

PASIRINKIMĄ.

DARBĄ ATLIEKU

SAŽININGAI

IR ŠVARIAI.

KAINOS PIGESNĖS

KAIP KITUR.

7437 BLOOMFIELD,

Park Extension.

CRescent 2279.

Kreiptis po 6 val. vakaro,

šeštadieniais — visą dieną.

Padaryta išlaidų: \$
Pasiųsta Vokietijon 774.02
(Seneliams, ligoniams, motinoms \$ 505.42 Vasario 16-osios gimnazijai \$ 268.60)
Skyriaus administracinės išlaidoms 20,56
(pašto, pinigų persiuntimo ir kt.)
Perduota Bendruomenės Ap. V-bos kasai 20,—
Kitos išlaidos 2,55
Viso .. \$ 817,13

Taigi kasoje yra 65,36 dol., iš kurių 50,— dol. laikoma kaip atsarginis šelpimo fondas netikėtai iškilusiems reikalams, o 15,36 dol. — administracinės išlaidoms.

Visi aukų pinigai iki cento pasiųsti Vokietijon! Tremtyje esančioms motinoms Motinos Dienos proga perduoti sveikinimai per Vokietijoje išsinešančią lietuvių spaudą ir per dvasiškius. Porai daugiaviečių motinų išeiktos dovanos. Pasiųsti sveikinimai ir švenčių progomis. Gauta daug padėkos laiškų.

Šelpimo skyrius yra labai dėkingas už žarodytą palankumą visiems nuosirdiems aukotojams, lietuviškajai Kanados spaudai, „Nepriklausomai Lietuvis“ ir „Tėviškės Žiburams“, ir K. L. B. Londono Apyl. Valdybai. Be jų paramos šelpimo sk. darbas būtų buvęs neįmanomas.

Šelpimo sk. valdybą 1952 m. sudarė: E. F. Daniliūnas — pirmininkas, R. Matukaitė — sekr., Br. Misius — išd. ir nariai: P. Jakubauskas, A. Jūraitis, dr. A. Kaveckas, B. Mažeikienė, V. Petrauskas ir J. Tonkūnas. Nauja Salpos Fondo Londono sk. valdyba 1953 m. sudaryta iš kun. Pr. Jokubaičio, KLB Londono Apyl. v-bos atstovo A. Juračio ir visų Londono veikiančiųjų organizacijų atstovų (iš kiekvienos po vieną). Perduodama pareigas, senoji valdyba palinkėjo naujai šiai metais padvigubinti Vokietijon siunčiamas sumas ir surasti naujus pajamų šaltinius. S. S.

LIETUVIS LAIKRODININKAS

ŽUKAS ANTANAS

408—8th Ave, Ville LaSalle, Que.

Kreiptis vakarais po 6,30 val.

Audžiu tautinius rūbus.

JUOSTAS, PAGALVĖLES, STALTIESELES, UŽUOLAIKAS ir kt. NEAUŠTOS KAINOS.

288—6 Ave. Ville LaSalle. Ald. Bobėnaitė-Puniškienė.

Atstovavimas įstaigose, patvirtinti dokumentų vertimai ir nuorašai, kalbinė pagalba turto sandėriuose, teismuose, mokesčių, imigracijos, vizų ir kiti reikalai

Jonas Žmuidzinas

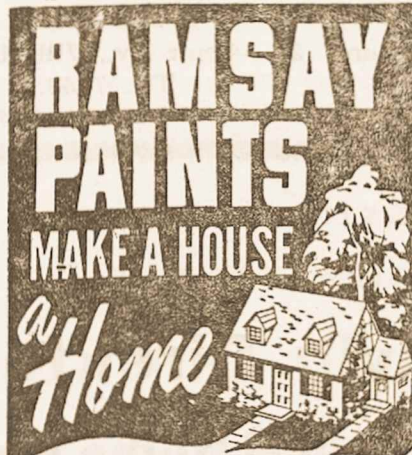
Paryžiaus universiteto dipl. teisininkas:

3420 Drummond, Montreal, P.Q., Canada. Tel.: PL 6580

VICTOR HARDWARE

5939 MONK Boulevard, MONTREAL. Tel.: FI 1492

SAVININKAI BROLIAI BRATAUSKAI

There is a RAMSAY PAINT for INTERIOR or EXTERIOR USE! in FLAT SEMI-GLOSS GLOSS FINISHES

PERKANTIEMS DAŽUS GALONAIŠ, NAMŲ SAVININKAMS DUODAMA 20% NUOLAIDA.

*
*
*

CROSLEY RADIO ir TELEVIZIJA

*
*
*

C. C. M. DVIRACIAI

*
*
*

PASINAUDOKITE SPECIALIA VISŲ PIRKINIŲ NUOLAIDA, TAIKOMA LIETUVIAMS!

WINDSOR

MINĖJOM MOTINOS DIENĄ

Atsisveikinom su kompozitorium Br. Budriūnu.

Gegužės 2 d. Apylinkės Valdyba suruošė Motinos Dienos minėjimą. Pradėtas 12 val. pa maldomis parapijos bažnyčioje ir baigtas salėje paskaita ir mėsine dalim. Pamaldų metu labai gražiai giedojo Budriūno kvartetas.

Salėje, minėjimą pradėjo V. bos Pir m. Petras Januška, pasidžiaugdamas, kad Windsoro lietuvių kolonija, kasmet savo bendruomeniniu darbu žengia pirmyn. Pagrindas tas, kad visuomenė daugiau aktyvesnė valdybos ruošiamuose parengimuose ir minėjimuose. Dėlto susidaro galimybė minėjimams sudaryti įdomesnes programas. Susirinkusieji, kurių buvo pilna salė, pristatė iš Detroito atvykusią su paskaita rašytoją Alę-Rūtą Nakaitę-Arbauskienę. Petras Petraitis kalbėdamas apie motinas, prisiminė motinas kenčiančias kacetuose ir Sibire ir paskaitė paslaptingų kelių gautą iš Sibiro vienos tremtinės laišką. Mirusios ir kenčiančios motinos pagerbtos atsisveikinimu.

Paskaitininkė p. Nakaitė-Arbauskienė, kalbėdama apie motiną išvedė, kad motina plačiojo žodžio prasmė, yra ne tik ta, kuri pagimdo, bet kiekviena moteris, kuri turi motiniškus pradus: globoti, auklėti mokyti ir motiniškai atjausti kiekvieną žmogį, o ypač jauną gyvybę.

Prelegentė nepamiršo ir mažųjų, kreipdamosi į juos, paklausė, ar visi šiandien pasveikino mamytės?

Prelegentė, turėdama talentą, ne tik rašyti — kurti, bet ir gyvu žodžiu gražiai kalbėti, o be to dar pati būdama motina, paskaitai apie motiną parinko tinkamiausius žodžius ir mintis, ir taip švelniai perdavė klausytojams, kad tur būt visi užmiršo visus rūpesčius ir kartu savo mintim pasuavo su motinomis ir tuom jas pagerbė.

Prelegentei už įdomią paskaitą visų vardu pirm. P. Januška tarė nuoširdų acilų. Šeštadieninės mokyklos mokinė Milda Pakauskaitė, pasipuošusi tautiniais rūbais, iškėlė didelę puokštę gėlių. Po paskaitos visos mamytės buvo apdovanotos gyvomis gėlėmis, o dviem seniausiom p. Tautkevičienei ir p. Dumčienei iškeltos dovanėlės.

Šeštadieninės mokyklos vedėja p. Statkevičienė, kalbėdama į mo-

tiną, pareiškė, kad pirmoji vaiko mokytoja yra motina. Šeštadieninės mokyklos mokiniai gavo iš savo mokytojos ir iškėlė savo mamytėms po gyvą tulpę ir pačių išpaistytą pasveikinimą.

Meninėj programoj dalyvavo šeštadieninė mokykla, kurią paruošė mokyt. p. Barisienė, sol. Ina Variakojytė ir Budriūno Kvartetas. Šeštadieninės mokyklos vaikučiai pašoko, padėdami, padainavo ir pavaizdavo gyvąjį paveikslą.

Ina Variakojytė, 17 m., Detoroito konservatorijos studentė, akompanuojant muzikui Budriūnui, padainavo porą lietuviškų dainelių.

Po to į sceną atžygiavo mėlynais kostiumais, penki augalotai, žvalūs jaunikačiai: Pranas Zaranka, Edvardas Skiotys, Marius Sodonis ir Antanas Polikaitis, — tai Budriūno kvartetas. Jie publikai jau pažįstami.

Įterpdami motinos dienas pri taikytas deklamacijas, padainavo: „Oi, Močiut, Močiut“, „Lygoj Lankelėj“, „Lopšinė“, „Kur tu mama“ ir „Atsisveikinimas“.

Sol. Variakojytei ir kvarteto vardu kompozit. Budriūnui, mažoji Rūta Ražauskaitė ir Milda Pakauskaitė iškėlė po gyvų gėlių puokštes, ir Apylinkės Valdybos ir visuomenės vardu Petras Petraitis pareiškė nuoširdžią padėką. Be to, komp. Budriūnui persikeliant į Los Angeles, Calif. p. Petraitis šios kolonijos vardu tarė šilų padėkų žodžių už mūsų kolonijos rėmimą savo programom.

Į minėjimą buvo pakviestas ir dalyvavo vietos valdžios radijo tautybų programos vedėjas Mr. John. Jennette. Jis žavisi lietuvių dainom, tautiniais šokiais ir neretai šeštadieniais šiltais žodžiais per radijo foną apie mus gražiai atsiliepia ir panaudoja lietuviškas plokšteles.

Tad šeštadieniais, banga 1550 tarp 5—5,30 po pietų kviečiame, kas galit girdėti, paklausyti Windsoro radiją.

Vakare Detroito dainininkams Petras ir Birutė Januškos savo bute suruošė šiltą ir stiprią vakarienę.

Išvada: Pagerbėm motinas, pabuvom blaivūs ir kultūringai nusiteikę savųjų tarpe. Didžiausią naudą turėjo mūsų mažieji. J. Ražauskas.

S U D B U R Y, Ont.

SUVADINTOS „DVI ŠIRDYS“.

Gegužės mėn. 2 d. naujosios valdybos iniciatyva meno mėgėjų grupė suvadino K. Vaitkevičiaus 3-jų veiksmų tragediją „Dvi Širdys“.

Vaidino: Bakūną — J. Baitaitis, Bakūniene — S. Poderynė, jų dukterį — A. Poderytė, senelį — Pr. Budvytis, eiguilį — M. Zakarevičius, jo motiną — L. Remeikienė, eiguilio brolį — J. Čebatorius, bedailį — St. Tolvaiša, piršlį — M. Žukauskas, merginą — R. Bagdonienė, N. Indrulaitytė;

MAMERTAS MAČIUKAS

DIPLOMUOTAS MOTERIŠKŲ IR VYRIŠKŲ RŪBŲ SIUVĖJAS.

AUGŠTOS KOKYBĖS RANKŲ DARBAS.

ANGLIŠKOS MEDŽIAGOS — NAUJAUSIOS MADOS.

SKUBUS PATARNAVIMAS.

SPECIALIZUOJUS UŽSAKYMAIS PASTU

(mail orders) iš visų Kanados ir JAV vietovių.

Adresas: kampas Mount Royal ir Brebeuf, Montreal.

(vienas blokas į rytus nuo De la ROCHE)

Įėjimas: 4504 Brebeuf St. Tel. FR 9141; Res.tel. RA 2-1726.

TABAKO ŪKIAI...

Atkelta iš 3 pusl.

ta, kad tabako kainai kritus, sumažės kiek ir ūkių pardavimo kainos. Betgi taip neįvyko, gal tik kiek sumažėjo įešimo suma grynais. Bendrai, galima pasakyti, kad kainos yra tampa susiję su pasaulinės ūkio produktų, pramonės gaminių ir politikos konjunktūra.

Tabako išauginimas reikalauja labai daug žmogaus darbo rankų. Nors pastarųjų metų žemės ūkio technika toli pažengė ir prirkę, bet vistiek užaugusio tabako lapas, kol jis atiduodamas fabrikui, keletą kartų žmogaus rankų yra pačiupinėjamas. Šitai ir sudaro didžiausią išlaidų poziciją.

Iki tabakas užauginamas ir paruošiamas atiduoti nupirkusiai kompanijai, reikalinga padaryti sekančios išlaidos, apytikriai:

I Pavasariniai darbai:

1. Šiltnamiui kompostas — 30—40 dol.
2. Šiltnamio dezinfekcija — 30—40 dol.
3. Sėklos — 2—4 dol.
4. Jei žemė dirbama traktorium, jam kuras 400—600 gal., 1 gal. kaina ūkininkui apie 23—25 cent. (Už ž. ūkio reikalam naudojamą kurą varikliams gražinami taksai 11 ct. galionui).

Moteru Rubu Siuveja

siuvu paltus, kostiumus ir sukneles. Darbas augštos kokybės, kainos prieinamos.

STASĖ VENCKIENĖ

6702 Des Erables, Montreal (kampas St. Zotique).

SAMUEL'S CAR MARKET INC.

MOKA AUGSTESNĖ KAINĄ UŽ TAMSTŲ AUTOMOBILĮ ir KEIČIANT JUSIŠKĮ ĮVERTINĄ AUGŠČIAU, NEI BET KURIS PREKYBININKAS MIESTE.

PIRKDAMI VARTOTĄ AUTOMOBILĮ, PAS MUS GAUSITE GERESNĖS SĄLYGOMIS, NEI BET KUR KITUR MIESTE.

TAMSTŲ DISPOZICIJAI TURIME VISŲ RŪŠIŲ NAUJŲ AUTOMOBILIŲ.

TOLIMESNEI INFORMACIJAI KREIPKITES AR SKAMBINKITE

Lietuviui atstovui

Mr. HENRY ADOMONIUI

ir

Mr. J. C. PAQUETTE, Manager

8945 Lajeunesse, Montreal.

Telefonai: DU — 3289; DU — 7995; VE 6681.

Duodame ir kreditan

PARAMOUNT JEWELLERS

363 ST. CATHERINE St. W. netoli Bleury HA 0888

78 SAVAITES IŠSIMOKĖJIMUI be nuošimčių

Plačiai išgarsinti laikrodžiai
■ CYMA ■ LONGINES
■ BULOVA ■ OMEGA

Šviesiai melsvi deimantai
Mokame augščiausias kainas
už seną auksą ir deimantus.

EKSPERTŲ GARANTUOTAS
LAIKRODŽIŲ TAISYMAS

BELLAZZI-LAMY, INC

TR 5151 7679 George St., Ville Lasalle.
Įvairi medžio statybinė medžiaga. Durys, langų rėmai.
Insuliacija, Ten - Test, Masonite, statybinis popieris.

7582A, RUE EDOUARD, VILLE LASALLE TR 7412.

SUPERIOR REAL ESTATE Co.

Gerard Cool Alcide Blais,
4337 Verdun A., Verdun 29—4ieme Av., Ville Lasalle.
YO 3323 TR. 7849.

LIUDESIO VALANDOI

KREIPKITES PAS

Laidotuvių Direktorių

C. Halpin Funeral Home Reg'd.

KOPLYČIA VERDUN — WILLIBRORD AVE KAMPE, PRIE PAT AUŠROS VARTŲ PAR. BAŽNYČIOS
4500 VERDUN AVE, VERDUN. Tel. YO 3440

GENERALINIS STATYBOS KONTRAKTORIUS

D. E. BELANGER & SONS

15 METŲ JŪSŲ TARNYBOJE
GARANTUOTAS DARBAS.
259 — 3 Ave., Ville Lasalle. TR 4588.

PADĖKOS

Prisidėjusiems prie Tarpt. Antibolševikinio Bloko (ABN) arbatėlės - priėmimo, įvykusio

Lietuvių Namuose, Toronte, š. m. gegužės mėn. 8 dieną parengimo, nuoširdžiai dėkoja:

ponioms: Jurkevičienei, Docuvienei, Indrelienei, Bakevičienei, Rukšienei, Šernienei ir panelei Usvaltaitei už nepaprastai puikiai vaišių parengimą,

Lietuvių Namų Administracijai už patalpų išleidimą; LAS-Ų Vietininkijos valdybai už 75 dol., Kanados Lietuvių Moterų Bendruomenės Valdybai už 5 dol. ir Toronto Lietuvių Evangelikų Valdybai už 5 dol.

Dr. J. Kaškelis,

A. B. N. Kanadoje pirmininkas.

„NL“ ADMINISTRACIJA
prašo Gerb. Skaitytojus atnaujinti prenumeratą 1953 metams

BRONIUS AMBAKAS

SPECIALISTAS IŠ EUROPOS

BLOKSŲ — BRIKSŲ — PLYTELIŲ

dėjime

MALONIAI PATARNAUS TAMSTOMS.

Vakara 3867 Henri Julien St., Montreal. LA 9460.

KAINOS PIGESNĖS KAIP KITUR.

LIETUVIŠKA

Mėsos krautuvė

Sav. J. ir K. Gvzevičiai. Tel. DO 5817
2379 Rosemount Blvd., Montreal.

391 ST. CATHARINE ST. W. MONTREAL.

CAPITOL FURNITURE CO.,

Penki aukštai baldų PHILIPS ir kt. firmų radijo aparatų ir elektrinių reikmenų. Visi kiti Jūsų namų reikmenys. Mūsų prekybos vedėjas, lietuvis, J. RUSSELL yra krautuvėje kasdien Jūsų maloniam patarnavimui.
TEL.: LA 8621.

Siuvėjas

P. ŠIDLAUSKAS

PRIIMU ĮVAIRIUS UŽSAKYMUS.
ANGLISKŲ IR VIETINIŲ MEDŽIAGŲ
PASIRINKIMAS VIETOJE.

ATLIEKU MENISKĄ DARBĄ.

UŽ SAVO DARBĄ GARANTUOJU.

Kreiptis vakarais po 6 val.

Tel. HA 8022

1124 Chenneville St. (kampas Bleury ir Dorchester)

MONTREAL

Hamiltono Lietuvių Dramos Mėgėjų Teatras
„AUKURAS“, Gegužės 23 d. St. Michaels salė,
213 James st., N. stato A. Gustaičio vieno veiksmo
vaizdelį

„SEKMINIŲ VAINIKAS“

Po vaidinimo šokiai ir buftas. Pradžią: 7 val. vak.
Aukuras.

HAMILTON

PASKUTINIAME KLB HAMILTONO

valdybos posėdyje buvo patvirtintas Salpos Fondo Hamiltono sk. komitetas sekancijos sudėties pirm. J. Giedraitis, vicep. A. Kšivickis, sekret. K. Kvedaras, išdin. B. Grinius ir narys — J. Kazlauskienė.

Be to, aptarus LD Kanadoje rengimo kai kuriuos klausimus, galutinai nutarta dalyvauti karūnacijos dienoje, birželio mėn. 2 d. parade ir choro bei tautinių šokių grupės pasirodymais Civic Stadium.

Taip pat, Krašto Valdybai pasiūstas 30 dol., nors dalinam, raštinės išlaidų padengimui. Nario mokestis yra dar renkamasi ir jo galutinė surinktoji suma nėra žinoma, todėl šie pinigai yra pasiūsti tik kaip avansas.

PIRMOJI GEGUŽINĖ HAMILTONE

rengiama gegužės mėn. 31 d. KLB Hamiltono valdybos. Ji įvyks Bridgman ūkyje, toje pačioje vietoje, kur ir pernai buvo TF gegužinės.

BIRŽELIO MĖN. 13—15 D.

trėminių paminėjimui, gegužės mėn. 13 d. įvyko Hamiltono pabaltiečių atstovų posėdis. Dalyvavo: estas Jako, latviai J. Vilks ir Straus, lietuviai J. Kšivickis ir K. Baronas.

Siemet, minėjimo parengimo pirmininko vieta (pagal eilę) atiteko J. Kšivickiui. Nuspręsta, šių liūdnu dienų minėjimą, gavus policijos leidimą, rengti su vieša demonstracija, žyguojant visoms trims tautybėms nuo lietuvių bažnyčios King gatve ir uždedant prie paminklo (Gore Park) vainikus. Čia kalbas pasakys paskirų tautybų atstovai ir kviestinis svečias — kanadietis.

Po demonstracijos minėjimas būtų tęsiamas Royal Connaught Hotel salėje.

ŠI ŠEŠTADIENI

gegužės mėn. 23 d. HLDMT „Aukuras“ St. Michael salėje stato A. Gustaičio „Sekminių vainikas“. Tai bus paskutinis aukuriečių pasirodymas scenoje prieš vasaros atostogas. Po spektaklio smagus šokiai.

Sekanciją dieną, sekmadienį, toje pačioje salėje koncertuoja žinomas Studentų kvartetas, vad. L. Jaroško. Koncerto ir „Aukuro“ pastatymo pradžia 7 val. v.

T. FONDO HAMILTONO

sk. 2-jų metų sukaktis buvo atšvieta New - Yorko vyrų kvar-
teto koncertu. Svečiai savo programoje turėjo lietuviškos

DR. K. ŽYMANTIENĖ

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ

430 DUNDAS Str. West Toronto.

Priimamos val.: nuo 1—4 ir nuo 5—8 val. p. p. Kitu laiku pagal susitarimą. Telef. EM 6-5798.

ir pasaulinės lengvos muzikos kūrinių.

Po koncertų sekė šokiai. Da lyvavo apie 400 asmenų ir pelno gauta per 200 dol.

HAMILTONO LIETUVIŲ PARAPIJOJE,

ryšium su bažnyčios pašventinimu, žada atspausdinti metraštį. Jame be parapijos 5-kių metų apžvalgos, yra paprašytos savo apžvalgas patalpinti visos Hamiltono lietuvių organizacijos.

Bažnyčios pašventinimas įvyks birželio 7 d. Beveik visi darbai jau yra įvykdyti, tačiau sąskaitos nėra pilnai padengtos. Statybos Komitetas nusprendė dar kartą parinkti per rinkėjus aukų.

AUTO NELAIMĖJE

5 ir 6-to kelio sankryžoje sunkiai sužeistas hamiltonietis V. Vitkevičius.

Taip pat, atostogų metu, auto nelaimių turėjo žinomas sportininkas A. Tėvelis. Vykdamas su J. Markevičium į Montrealį, netoli Kingstono jų mašina, patekusi į minkštą šoninį kelią — apsisvertė. J. M. buvo lengvai sužeistas, kai tuo tarpu, mūsų sporto „veteranas“ A. T., gimęs „po laiminga žvaigždė“ (ir lėktuvo avarijoje Lietuvoje) jau antrą kartą išėjo visiškai sveikas, nors abu kart mašinos paliko tinkamos tik geležies laužui.

HAMILTONO SKAUTŲ TUNTO

Vyčiai, sekmadienį, gegužės mėn. 10 d. pašventino savo vėlavą. Krikšto tėvais buvo konsul. V. Glysl su Ponia.

Po pietų, Dainavos salėje, dalyvaujant Toronto skautams įvyko iškilminga sueiga su trumpa progama. Kbr.

MOTERIŠKŲ IR VYRIŠKŲ RŪBŲ

SIUVYKLA

SIUVU MOTERIŠKUS IR VYRIŠKUS RŪBUS, ILGAMETIS PATYRIMAS; DIDELIS MEDŽIAGŲ PASIRINKIMAS VIETOJE. PRAŠAU ATSLANKYTI:

MR. JURGIS EIDUKIČIUS

374 Barton Street E., Hamilton, Ont.
LIETUVIAI PAS LIETUVIUS!

MOTERŲ KIRPYKLA

961-A Bloor St. W., (prie Dovercourt) II augšte,

„CLARE'S BEAUTY PARLOR“

daro pusmetinius ir vienkartinus šukavimus, kerpa ir dažo plaukus, daro galvos ir veido masažus.

Tel. LL 8871. Prašoma užsakyti iš anksto.

Savininkės G. Jonušienė ir F. Kupčiūnaitė.

DĖMESIO! Statau naujas alyvines ir kitokias krosnis, taip pat remontuoju senas. Pravedu gazo linijas, prijungiu plytas, statau radiatorius, vandens apšildymo krosneles ir atlieku kitokius panašius darbus.

Pranešu klientams savo naują adresą:

7 HAVELOCK, Toronto, telef. LL 4576

ANT. JUOZAPAITIS

John J. ELLIS,

REAL ESTATE

1072 BLOOR ST. W., TORONTO, Ont.

MALONIŲ IR SAŽININGŲ PATARNAVIMŲ MŪSŲ FIRMA ĮSIGIJO GERĄ VARDĄ TORONTO VISUOMENĖJE. PAS MŪS DARBĄ VIRŠ 80 ĮVAIRIŲ TAUTŲ AGENTŲ. KASDIEN GAUNAME APIE 60 NAMŲ PARDAVIMŲ. TODEL, JEIGU TAMSTA JIEŠKOSI NAMO, BIZNIO, SKLYPO ir t. t., ATSI-MINK IR SAVO PRIETELIUI PATARK, KAD, VIŠUOSE PIRKIMO - PARDAVIMO — PASKOLŲ GAVIMO REIKALUOSE TAMSTOMS MIELAI PATARS IR PATARNAUS

P. LEONAS

TEL. ME 2471

BUTO KE 7425

1072 BLOOR ST. W., TORONTO, Ont.

VYRIŠKŲ IR MOTERIŠKŲ RŪBŲ SIUVĖJAS

Kostiumus ir paltus siuvu pagal naujausias madas. Turim didelių pasirinkimų įvairių angliškių ir vietinių medžiagų. Visus darbus atlieku pigiai, skoningai ir punktualiai.

ED. KONDRATAS.

1113 A Dundas St. W. (netoli Ossington). Toronto.
Tel. LL 9626.

Dr. A. Pacevičius

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Yarmey Clinic 314 Bathurst St., Toronto

Telef. kabinetas EM. 6-2696. Namų OL 4778
Rentgenas. Physioterapija. Laboratoriniai tyrimai.
Priima ligonius ir gimdyves: kasdien 11—12 val., 2—4 v.
ir 7—9 val., šeštadieniais nuo 11—3 val.

TORONTO

K. L. B. TORONTO APY LINKĖS ŠALPOS KOMITE TAS PRADEDA DARBĄ

Balandžio 12 d. įvykusio vi-
surinkta dolerių 210,70, ku-
jų seimelio nutarimu įsteigtas
K. L. B. Toronto apyl. šalpos
k-tas išsiųs BALFO atstovui
Miunchene, sušelpiti Vokietij-
joje skurdą kenčiančias moti-
nas.

Ta proga Toronto apyl. Šal-
pos k-to pirmininkas reiškia
nuoširdžią padėką ku nklebo
nui Ažubaliui už paskelbimą
apie rinkliavą prie bažnyčios,
KLB Toronto apyl. v-bos pir-
mininkui J. Beržinskui už pas-
skelbimą rinkliavos 62 Clar-
mont gatvėje salėje susirinku-
siai publikai, Jūros skautėms
surnikusioms aukas, taip pat p.
inž. Sakaliui už pagaminimą
plakatu, p. Jasinevičienai, p.
Rinbutienei, p. Sakalienei, p.
Stukaitytei už rinkliavos prie
bažnyčios pravedimą ir visai
geros širdies visuomenei au-
kojusiai užjūryje vargstan-
čioms motinoms.

Jau pasirodė ir pirmi dar-
galutinai nesusiorganizavusio
Toronto apyl. šalpos k-to dar-
bai. Gegužės 3 d. KLB To-
ronto apyl. v-bos suruoštame
Motinos Dienos minėjime, 62
Clarmont g-vė lenkų salėje, šal-
pos k-to pirmininko iniciatyva
buvo pravesta piniginė rinklia-
va Vokietijoje likusioms lietu-
vėms motinoms sušelpiti, kuri
davė dolerių 87,45.

Šiam tikslui rinkliava buvo
pakartota sekantį sekmadienį,
š. m. gegužės mėn. 10 d. prie
Liet. Bažnyčios, kuri davė do-

KLB Toronto Apyl. Šalpos K-to Pir-kas V. Vaidotas.

TORONTO LIETUVIŲ ŠAL POS-LABDAROS KOMITE TO „CARITAS“

1953 m. sausio — balandžio mėn. piniginių apyskaita:

Pajamos:
1. Kaukių balius sau-
sio 31 d. \$ 395,12
Išlaidos:
1. Skola už 1952 m. ... \$ 3,83
2. Adolfui Protapiui \$ 40,00
3. Vandai Miniotienai \$ 25,00
4. J. Sungailienei .. \$ 50,00
5. A. Morgevičiui .. \$ 50,00
6. Eug. Staškevičienai \$ 40,00
7. Vadakojui \$ 60,00
8. Slaninai \$ 20,00
Viso ... \$ 288,83
1953 m. V.1. likutis \$ 106,28
Balansas \$ 395,12
„Caritas“.

W. A. LENCKI,

B. A., L. L. B.

TEISININKAS —

Advokatas — Notaras

100 Adelaide St. W.

Room 107

Telefonas EM. 6-4182

Toronto

DĖMESIO!

Lietuvis Elektros — Radio
Technikas

ANTANAS ČEPONIS

Taisau, patikrinu, prijungiu
ar perstatau:

europietiškus ir vietinius ra-
dijo aparatus, patefonus, vi-
sų paskirčių automatus.

Kintamos ar tiesioginės
srovės motorus.

Be to, apimu namus pilnam
instaliavimui ar pakeitimui
srovės, duodu techniškus
patarimus.

Skambinti telef. KE 1080

190 Wright Ave., Toronto.

LA 7570

WILLIAM BENDENA

REAL ESTATE

1555 Dundas St. W. (kampas Sheridan) Toronto.

Pirkdami ar parduodami Namus pasitarkit su mumis) —

mielai jums patarnausim!

DĖMESIO!

Visuomenės patogumui High Parko rajone naujai ati-
daryta valymo, prosinimo įmonė.

ATLANTIC CLENERS DYERS & PRESSERS.

Rūbai išprosimami tuojau (palaukus)

Rūbai priimami ir pristatomi į namus.

Skambinti: MU 2263

2763 DUNDAS W. TORONTO.

(prie Indian Rd. crs.)

Savininkas Br. NORKUS.

F. N. Prebble

REAL ESTATE

1052 A. BLOOR ST. W. TORONTO

JEI PAGEIDAUJATE PIRKTI AR PARDUOTI NUO
SAVYBES: HOTELIUS, BIZNIUS, NAMUS, FAR-
MAS, PRAŠOME KRTIPTIS PAS LIETUVI
PARDAVĖJĄ:

J. Rukša

BIURO TELEF.

OL 5176

OL 7193

Didžiausias namų pasirinkimas

KANADOJE DIDŽIAUSIOJE NUOSAVYBIŲ PIRKIMO PARDAVIMO ĮSTAIGOJE

Pirkdami ar pardu-
dami pasitarkite su
mūsų ekspertais.

Mes turime šimtus
įvairiausių namų.
Taip pat
duodame paskolas.

Platesnių informacijų ir visais namų pirkimo-pardavimo
reikalais kreipkitės

A. Kiršonis V. Morkis B. Sergautis

Telef. KE 9272 ir KE 0415

1460 DUNDAS St. W. (prie Dufferin)—TORONTO.

ERNEST RIDOUT

REAL ESTATE LIMITED REALTORS

Centrinė įstaiga 1172 Bay St., Toronto, Ont.

DANUTĖ STRAZDAITĖ

321 Oakwood Ave., Toronto, 10.

GORDON'S BEAUTY SALON

Daro pusmetines ir įvairias vienkartinės šukuosenas,
dažo ir kerpa plaukus. Kiekvienu metu (išskyrus sek-
madienius) galima susisiekti telefonu: OR 8081.

Maloniai pranešame!

NAUJŲ „FORD“ AUTOMOBILIŲ IR SUNKVEŽI-
MIŲ PIRKIMO REIKALAIŠ KREIPKITĖS
Į MŪSŲ ATSTOVĄ

V. PESECKA

INFORMACIJA:

vakarais 18 — 21 val. šeštadieniais 10—13 val.
DIDELIS PASIRINKIMAS VARTOTŲ AUTOMO-
BILIŲ IR SUNKVEŽIŲ, BE TO GREITAI IR
SAŽININGAI ATLIEKAME VISŲ AUTOMOBILIŲ
ĮVAIRŲ REMONTĄ.

FORD-MONARCH ATSTOVYBĖ

CHURCH MOTORS LTD

1638 BLOOR Street West, Toronto.

Tel. OL 2371

TORONTO, HAMILTONO IR JŲ APYLINKĖS Kontraktorius K. TRUMPICKAS

Nuo š. m. sausio mėn. atidarė savo skyrių ir TORONTE.
Tuo tarpu ĮRENGIAMI NAUJI OIL BURNERIAI į nau-
jas ar senas krosnis papigintomis kainomis ir išsimokėji-
mui iki dvejų metų.

Dėl informacijų ar įrengimų prašome kreiptis:
TORONTE: 693 DOVERCOURT RD. Telef. LO. 8951
HAMILTONE: 18 SPADINA AVE. Telef. 92035.

VISI EINAME PAMATYTI LIETUVOS SPALVINIUOSE FILMUOSE!!

MONTREAL

208—210 DULOUTH ST. NAMAİ.

Apžiūrėjęs šiuos namus pa reiškiu sekančiais:

1. Namas (sinagoga) yra pa statyti masiniam naudojimui — stiprios pamatų, bažnytinio tipo, konstrukcijos.

2. Kaip vidaus taip ir išorės jokių namo senumo - pavargimo — persimetimo ar plyšių nepastebėta. Galima tvirtinti, kad tokios konstrukcijos šis pastatas bus tinkamas masi- niam naudojimui dar ilbus de- šimtmečius, bei bus nestebėti- na, jei šis pastatas išlaikys virš 100 ar daugiau metų, nes juk bažnytinio tipo konstrukcijos išlaiko šimtais metų.

3. Stogas, sienos, langai, at- rodo gerame net sakytai pui- ,kiame stovyje ir tereikėtų ne- didelių išlaidų — pakeičiant žydų maldos namo ženklus — lietuviškais.

4. Vidaus įrengimai iš pir- mos dienos ir be remonto gali būti naudojami lietuvių visuo- menės reikalam.

5. Centrinis šildymas yra senos - paprastos anglinės sis- temos ir be didelių remontų ga- li veikti dar ilgai.

6. Elektros įrengimai, atro- do, pakankami ir tvarkoj.

7. Didžiosios salės pertvar- kymas yra galimas ir tas būtų galima atlikti vėliau ir pagal reikalą.

8. Sargo butas nėra didelis, bet patogus, bei turįs į abi gat- ves išėjimus.

9. Pats namas stovi gražio- je centrinėje susisiekimo vieto- je, netoli nuo parko, o jį su- pačios lušnos, neabejotinai ir neužilgo, bus pakeistos moder- niais pastatais.

10. Aš manyčiau, kad tokį na- mą dabar nepastatytum be apie 300—400 tūkstančių dolerių.

11. Linkėtina, kad Montrealio lietuvių, nepraleistų progos — sakytai, retos progos už to- kią prieinamą kainą įsigyti, ši puikų pastatą, ko aš nuo širdies linkiu, bei materialiskai ir pagal išgalę prisidėsiu.

Dipl. inž. J. Bulota.

PARDUODAMA FARMA

Modernus pieno ūkis, 60 my- lių nuo Montrealio, Ontario prov., 175 akierai dirbamos žemės, didelis 8 kambarių akme- ninis namas, elektra ir vanduo. Didelis tvartas, talpina 50 — 60 galvijų. Didelė kiaulidė, Moderni mašinerija su viso- kiais padargais, pieno sandė- lis su šaldymo įrengimais. Vis- kas su 30 galvijų už 32.000 dol. Reta proga, lengvos mokėjimo sąlygos, be agentų tarpininka- vimo.

Skambinti: RE 3-6198 arba AT 5437, arba rašyti: Mr. A. Weiss, 5520 Victoria Ave., Apt. 10, Montreal.

IŠNUOMOJAMI du atskiri kambariai, bendra virtuvė. Tei- rautis tel. RA 2-6152.

PARDUODAMAS namas (ūkyje) Riviere des Prairies: 2 miegamieji, didelis svečių kambarys, virtuvė, elektra. Nuolatinis autobusų susisieki- mas — 30 min. nuo Montre- alio; prieinama kaina, galima ir išsimokėjimui.

Teirautis tel. GL 2679 (Mtr.)

Dr. E. Andrukaitis

956 Sherbrooke E.

Tel. CH. 7236

NEPAPRASTA!

50 naujų SPRINGFIELD matracų iš pertekliaus dirbtuvėse.

Iki \$ 39.00 vertės — kaina \$ 18.00.

Miegamojo drabužinė \$ 24.

Liukusinis šaldytuvas —

nepaprastai pigiai.

4693 Christopher

Columbus

ARNOLD

MANUFAKTURING

AGENT.

FILMAI SPECIALIAI MONTREALIUI.

Rašo K. Motuzas:

Jūsų laišką, atidedantį fil- mų rodymą, gavau. Aš ma- nau, kad geriausia padarėte kad atidėjote. Iš mano pusės atidėjimas nieko nepakeitė, tik- tai tiek, kad aš pranešiau ir p. Jonušui ir p. Kent, kad taip at- sitiko. Jie jau buvo pasiruošę iš darbovietės pusės ištrūkti dieniai. Jie šiemet t. p. kartu važiuos.

Plakatus pasiuntėme spe- cial delivery. Jeigu iki šiolei negavote, tai tikriausiai jie už- kliuvo muitinėje.

Aš pas save t. p. neturiu jo- kios ištraukos apie Baltimore, kažkur nusimetė. Galite šiaip pakartoti, kad publikos buvo labai daug, didžiulė salė sausai prikimšta ir senais ir naujais atvažiuojais, kurie visad mie- lai žiūri br. Motuzų filmų. „Vienybės“ redaktorius J. Tys- liava apsilankydamas Baltimo- rėje po trijų savaičių, daugiau nieko negirdėjo, kaip labai ge- rus atsiliepimus apie įvairius filmų vaizdus.

Tegalėčiau pakartoti turinį iš pačių filmų: Velykos Lie- tuvoje (Kaune ir Žemaitijoje), pavasario vaizdai su žiedais, bulvių sodinimu, šienapjūte, tautiniai moterų drabužiai įvai- rių provincijų sapno vaizdely — mūgė Klaipėdoje, vasarapjū- tės šiaurės Lietuvoje ir Suval- kijoje, Kudirkos Naumiestis su V. Kudirkos paminklu ir kapu, Kaunijos, Klaipėdos krašto ir Rytų Lietuvos ežerų vaizdai, rudens vaizdai su jaunimo au- tentiškom dainom ir tautiniais šokiais, bulevėkasis, kariuome-

jo autografo koncerto progra- mose. Daugelis iš užkulisį atė- jo jo pasveikinti.

Po to koncertantas dalyvavo Šveicarijos Gen. Konsulo ir Ponios Kaestli suruoštame priė- mime. Sekančias dienas p. Kuprevičius viešėjo pas daugelį savo pažįstamų, kolegų ir tt. A. Kuprevičius ketvirtadienį išvyksta į Rochesterį, iš ten į Clevelandą, Hartfordą, Was- hingtoną ir grįžta į Buenos Aires.

Dar neatvykus į Montrealį, p. Kuprevičius jau laukė laiškų NL red. iš B. Aires, nuo Los Angeles menedžerių ir tt.

GRAŽIOS PAGERBTUVĖS

Visuomenės veikėjui ir spau- dos darbuotojui Vytautui Širvydui ir Onai Širvydinei pa- gerbti, jų 30 metų vedybinio gyvenimo suakties proga, pp. Kriauciūnų ir pp. Kuprevičių iniciatyva Vytauto klube buvo suruoštos iškilmės, kurio- se dalyvavo apie 200 asmenų. Vairš buvo puikios — gerai paruoštos ir gausios. Bet ypa- tingai gražiai suaktuvinin- kai buvo pasveikinti, apdova- noti ir pagerbti.

Subuvimą vedant p. Sakalui, pp. Širvydų veiklą labai gra- žiai įvertino Šv. Kazimiero pa- rapijos klebonas kun. J. Bobi- nas, papasakojęs, kaip V. Šir- vydas visą laiką, kur bebūda- mas ir kokį darbą bedirbdamas, visada dirbo Montrealio ir vi- sos Kanados lietuvių labui: jis padėjo parapijai kurtis, jis pa- dėjo „Neprikl. Lietuvai“ ir K. L. Tarybai augti, jis kiekvieno atveju ir kiekvieną lietuvių rei- kalą parėmė ir padėjo. Po šios pagrindinės kalbos, sekė ilga sveikinimų eilė, kurioje netrū- ko gražių atsiliepimų, svarbių faktų konstatavimo ir geriau- sių linkėjimų: iš Toronto atvy- kusių pp. Pundžių šeimos, iš- reikštų p. Pundžiuvienės, A.

nės rudens manevrai gražio- j Žemaitijoje (Varniai, Kražiai ir kt.), cukrinių runkelių doro- jimas ir pristatymas fabrikas, žiemos gražūs vaizdai su žuk- lavimu po ledu, medžioklės vaizdai su zuikiais, stirmos ir lapėm, garsios Dusetų žirgų lenktynės ant Sartų ežero, miš- ko kirtimas, Užgavėnės Mažei- kiuose ir tt. Daugybė vaizdų vaizdėlių, kurių visų negalima išvardinti. Viskas natūralėse spalvose.

Priediniai filmai: ištrauka iš ruošiamojo Lietuvos Pašto ženklų filmos, t. p. spalvose, kur parodomi patys pirmieji Lietuvos Pašto ženklai išleisti Vilniuje 1918 metais ir kokie sekė po to. Šis filmas įdomusne tikrai filatelistams, bet ir kiek- vienam žiūrovui, kuris neturi supratimo apie filateliją.

Antrą priedinį filmą noriu parodyti specialiai montrealie- čiams, naujai atvykusiems, „New Yorko Pasaulinė Para- da“, filmą kurį su broliu norė- jome nuvežti Lietuvon (bet karas sutrukdė) ir parodyti, kaip senieji Amerikos lietuviai dirbo dėl Lietuvos, įvairios jų organizacijos, chorai pripildę milžinišką Pasaulinės Parodos aikštę su trispalvėm, tautiniai lietuviški drabužiai nuolatos švaistantįjį parodoje ir lietu- vaitė išrinkta Miss. Worlds Fair.

Tai tiek apie flimus. Mes pasistengsime būti ge- gužės 23—24 d.

Jūsų

K. Motuzas.

Norkeliūno, p. Žižiūnienės, J. Kardelio, kun. Jankausko, P. Petronio, P. Juškevičienės, p. Domininko Norkeliūno, Girdauskienės, sūnaus J. Šir- vydo, p. Širvydienės sesers Fl. Karolienės, dukters Gedrūtės Širvydaitės-Dietz ir subuvimo garbės svečio pianisto And- riaus Kuprevičiaus.

Iniciatoriai pp. Kuprevičiai ir pp. Kriauciūnai jubilai- tams įteikė dail. Akstino me- niškai paruoštą adresą ir do- vanas — abiem po auksinį laik- rodį.

Visa aptarnavimo našta leng- vai buvo pakeliama gražaus bū- rio bendradarbių: ponių — Kriauciūniūnienės, Kuprevičie- nės, Dauderienės, Jasutienės, Girdauskienės, Pazdnokaitie- nės, Juodelienės; mergaičių — Kriauciūniūnaitės, Kuprevičiū- tės, Salalytės, Atraitytės ir Pundžiūtės (iš Toronto); vy- rų — Kriauciūniūno, Kuprevičiaus, K. Jasučio ir Paznokai- čio.

LIGOS IR NELAIMĖS

Viktorijoje operuota p. Pie- šinienė. Staiga pirmadienį su- sirgo B. Vaitkūnaitė ir tą pa- čią dieną jai padaryta apendik- so operacija. Ona šinkūnienė dvi savaites jau serga. Susir- go ir p. Draskinienė, kuri gy- dosi ligoninėje. Z. Kavaliene sužeista auto katastrofoje. Ser- ga ir A. Simijonas. Pirmadie- nį staiga susirgo A. Kavaliū- naitė. J. Porojus jau pasveiko.

PAVASARINIAI SPEKTAK- LAI MONTREALY

Gegužės mėnesį Montrealy gastroliaus žymūs meno an- sambliai: iš Bostono simfoni- nis orkestras, diriguojamas Monteux, iš Anglijos Londo- no garsusis Festival baletas ir New Yorko Metropolitan ope- ra. Visi spektakliai numato- mi Forume. S.

TORONTO

BAŽNYČIOS NEBESTATYS, PARAPIJĄ SKALDYS

B. S. F. Valdyba gegužės 15 d. nutarė paskelbti visuomenės žiniui, kad atsižvelgiant į susi- dariusią padėtį, būtent: 1. Pa- žadėta kardinolo bažnyčios sta- tybai paskola 100.000 dol. yra atšaukta, o su turimais BSF ištekliais negalima pradėti bet kokios statybos; 2. Tėvai pran- ciškonai yra viešai pareiškę, kad jie kardinolo pakviesti at- važiuoja į Torontą steigti ant- rą liet. parapiją, t. y., dabar esa- moji viena parapija bus suskal- dyta; 3. Ligšiol nei parapijos klebonas, nei BSF Valdyba ne- ra oficialiai painformuota dėl antros parapijos steigimo, — todėl BSF valdyba, nebeturėda- ma pagrindo toliau veikti, nu- tarė atsistatdyinti ir bet kokią savo veiklą, o taip pat ir aukų rinkimą, sustabdyti.

Fondo Valdyba šaukia para- pijos susirinkimą gegužės 24 d. ir paveda Vald. pirm. J. Si- monavičiui ir klebonui kun. Azubaliui iki susirinkimo sueiti į kontaktą su Tėvais Pranciško niais ir išsiaiškinti susidariusią padėtį, kad būtų išvengta tarp lietuvių visuomenės bet koki- trynimosi.

savo paskutiniame posėdy gegužės 8 d. nutarė inž. Čeponio patiektas sąskaitas sumoje apie 1.200 dol. už projekt. bažny- čios statybinių planų sudarymą — atmesti, kadangi su juo ne- buvo padaryta jokių finansinių įsipareigojimų. Visi planai ir statybinė priežiūra buvo pa- vesta architektui Kulpavičiui.

L. ATSIŠAUKIMAS ŠALPOS REIKALU

Lietuvi, išgirk verksmą al- kanų kūdikių, aimanų mylin- čios motinos, kuri neturi jiems maisto. Nebūk kurčias mūsų senelių prašymams, baigia- čius savo dienas svetimam kraš- te, be savų bei artimųjų. Iš- klausyk maldavimą vargo mo- kyklos vaikui, nupirk jiems padovėlių mokslui. Užjauk, jei turi širdį, ligonius sanatorijose bei ligoninėse, nes jie nedaval- go.

Aukok šiandien, nesakyk „paskui“, nes kas tuojau au- koja, dvigubai aukoja. Aukok pats ir paragink kiekvieną sa- vo giminę bei pažįstamą. Neužmiršk, Lietuvi, kad Šal- pos vėjus Kanadoje, Vokietijo- je likusius lietuviams šelpti, baigiasi birželio 15 d., tad sku- bėk atnešti savo auką K. L. B. Toronto apylinkės šalpos k-tui. Aukus priims ir kvitus išduos k-to atstovas Lietuvių Namuo- se 235 Ossington Ave, kasdien nuo 7 — 9 val. vakaro. KLB Toronto Ap. Šalpos k-tas.

Užėik ir pailsėsi klausydamas „Trimito“ orkestro

KIEKVIENĄ PENKTADIENĮ

Lietuvių Namų alučiuose ir ŠOKIUOSE nuo 8 vv. Įėjimas tik 25 ct. TL Namai.

Kalbinė pagalba teismuose, ištuokos, nuosavybės per- leidimo ir kitose transakcijose. — Imigracijos, piliety- bės, pasakų parūpinimo, civilinės metrikacijos ir kiti reikalai. — Atstovavimas įstaigose. — Dokumentų pa- tvirtinti vertimai, nuorašai ir fotokopijos. — Visokerio- pos informacijos. — Lietuvių interesus gina prityrę spe- cialistai, studijavę Ameriko ir Europos universitetuose. UŽEIKITE ARBA PARAŠYKITE MŪSŲ BIURUI.

JONAS J. JUŠKAITIS

932 Dundas West, Toronto, Canada. Tel. EM 6-4880.

PIRMOJI LIETUVIŲ

Real Estate Istaiga

TORONTE.

NUOSAVYBĖS ARBA BIZNIO PIRKIMO AR PARDA- VIMO REIKALAI, PASKOLŲ GAVIMO, NAMŲ AR BIZNIO APKAINAVIMO IR TEISINGO PATARIMO REIKALAI KREIPKITĖS Į MŪSŲ ĮSTAIGĄ BE OBLIGACIJOS.

ESU TORONTO MIESTO GYVENTOJAS PER PASKUTINIUS 25 METUS.

AL GARBENS - Garbenis

REAL ESATE and BUSINESS BROKER

1486 DUNDAS ST. W.,

TORONTO, Ont.

Telefonas LO 2738.

Vakarais HY 1543.

J. J. ELLIS, Realtor

383 RONCESVELLES AVE., TORONTO, ONT.

JEIGU NORITE PIRKTI AR PARDUOTI NAMUS, FARMAS, GAZOLINO STOTIS, KRAUTUVES AR KITOKIOS BIZNIUS, VISUOMET JUMS MIELAI PATARNAUS MŪSŲ ATSTOVAS

Vytautas Lunys

TELEFONAI: BIURO LA 8000, BUTO LY 2048